Lodzer Tageblat № 242

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פּרייז 15 גראשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.
דאָנערשטאָג, פ׳ נח, א׳ מרחשון תרצ״א | 23 października 1930 r. | 23-טער יאהרגאַנג

ענטפער פון ישוב אויפ׳ן פעררא֑ט פון ענגלאנד

„ועד הלאומי" סאלידאריזירט זיך מיט׳ן פראטעסט פון פּראָפ. ווייצמאַן

און בעשליסט נישט אנטייל צונעמען אין פארלאמענט פון ארץ-ישראל

לארד מעלטשעט און פעליקס וואַרבורג אויך זיך אנגעגעבען אין דימיסיע

יודישער ישוב אין א״י וועט נישט געהן אין פארלאמענט

ירושלים, (יט״א) דער „ועד הלאומי" האָט אויף זיין היינטיגער זיצונג אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אַז דער יודישער ישוב זאָל זיך נישט בעטייליגען אין קיין שום פאַרלאַמענטאַרישע אינסטוציעס, וואָס זענען אויסגערעכענט אויף שעדיגען און אָפּהאַלטען די אויפריכטונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים. די רעזאָלוציע איז אָנגענומען געוואָרען איינשטימינג.

דער „ועד הלאומי" האָט אויך אָנגענומען אַ צווייטע רעזאָלוציע, וואָס אַקצעפּטירט דעם פּראָטעסט פון פּראָפ. ווייצמאַן געגען דער בריטישער רעגירונג. איבער דער צווייטער רעזאָלוציע האָבען זיך אָפּגעהאַלטען פון שטימען 2 רעוויזיאָניסטע און אוסישקין.

וואַרבורג און לארד מעלטשעט זיך אויך אנגעגעבען אין דימיסיע

ניו-יאָרק, 22 אָקט. (יט״א) פעליקס וואַרבורג האָט ערקלערט, אַז ער האָט דימיסיאָנירט פון זיין אַמט אַלס פּרעזידענט פון אַדמיניסטראַטיווען קאָמיטעט ביי דער יודישער אַגענץ, ווייל ענגלאַנד האָט פעררא֑טען דאָס יודישע פאָלק.

לאָנדאָן, 22 אָקט. (יט״א) לאָרד מעלטשעט האָט היינט פערעפענטליכט אַ בריף אין דער לאָדאָנער פּרעסע, אין וועלכען ער טאַדעלט אויף אַ זעהר שאַרפען אויפ׳ן די האַנדלונג פון דער ענגלישער רעגירונג. די ענגלישע רעגירונג — שרייבט לאָרד מעלטשעט אין זיין בריף — האָט פעררא֑טען דאָס יודישע פאָלק, וואָס האָט זיך פאַר איהר מקריב געווען, בעת דער וועלט-מלחמה.

לאָרד מעלטשעט ערקלערט, אַז צוליב דעם דאָזיגען פעררא֑ט רעזיגנירט ער פון זיין אַמט אַלס פּאָרזיצענדער פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע ביי דער יודישער „אַגענץ".

שארפע אנטי - ענגלישע קאמפאניע

צוליב׳ן ארץ-ישראל-פעררא֑ט פון דער ענגלישער רעגירונג.

לאָנדאָן, 22. אָקט. (יט״א) „טיימס" מעלדעט אין אַ דעפּעשע פון איהר ניו-יאָרקער קאָרעספּאָנדענט, אַז אין אַמעריקאַ הערשט איצט אַזאַ געוואַלדיגע אויפרעגונג געגען ענגלאַנד, וואָס קאָן ברענגען צו אַ פיל שטאַרקערער אַנטי-יודישע קאַמפּאַניע, ווי עס האָט דאָרט געהערשט, בעת די אינאָפּהענגיגקייטס-קאַמפּען פון אירלאַנד.

ווייצמאַנ׳ס בריף צום קאלאניאל-אמט

די מאָטיוועו פון זיין דימיסיע

לאָנדאָן, 22. אָקט. (יט״אַ) אין זיין בריף צום קאָלאָניאַל-אַמט שרייבט ד״ר ווייצמאַן: סימפּסאָנ׳ס בעריכט וואָלט נאָך געווען צו דערליידען, מ׳וואָלט נאָך געקענט געפונען אַ באַזע פון צוזאַמענאַרבייט. די פּאָליטישע דעקלאַראַציע פון דער ענגלישער רעגירונג האָט אָבער בעזייטיגט יעדע מעגליכקייט פון צוזאַמענאַרבייט מיט דער ענגלישער רעגירונג און דעריבער מוז ער, אַ מענש, וואָס איז שטענדיג געווען פאַר אַ צוזאַמענאַרבייט מיט דער ענגלישער רעגירונג, רעזיגניען פון זיין אַמט און צוריקרופען דעם קאָנגרעס.

גראנדיעזע פראטעסט-מאניפעסטאציע אין ניו-יארק

ניו-יאָרק, 22. אָקט. (יט״אַ) אין איינעם פון די גרעסטע זאַלען אין ניו-יאָרק האָט נעכטען געזאָלט פאָרקומען אַ מיטינג, וואו עס האָט אויך געזאָלט אַרויסטרעטען דער ענגלישער לייבאָר-דעפּוטאַט האַרי סנעל. צוליב די אָנקומענדע טרויעריגע ידיעות פון לאָנדאָן, איז סנעל נישט געוואָרען איינגעלאַדען און דער מיטינג האָט זיך פערוואַנדעלט אין אַ שאַרפער אַנטי-ענגלישער מאַניפעסטאַציע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פיל טויזענדער יודען.

ווען פעליקס וואַרבורג האָט ערקלערט, אַז ער האָט זיך אָפּגעגעבען אין דעמיסיע, האָבען איהם די פערזאַמעלטע געמאַכט בעגייסטערטע אָוואַציעס.

צום מיטינג איז אויך אָנגעקומען סטיפען ווייז, וועלכער געהט שוין צוליב אַ קראַנקהייט אַ פּאָר טעג נישט אַרויס פון שטוב.

דעקלאראציע פון די רעוויזיאניסטען

לאָנדאָן, 22 אָקט. (ספּעצ. צום „לאָדז. טאַג.") דער אַלוועלטליכער פערבאַנד פון די רעוויזיאָניסטען האָט היינט פערעפענטליכט אַ דעקלאַראַציע, אין וועלכער עס ווערט פּראָטעסטירט געגען דער ענגלישער רעגירונג און עס ווערט ערקלערט, אַז די יודישע וועלט וועט מיט אַלע כחות נישט דערלאָזען צו קיין ענדערונגען אין א״י, צום סוף ווערט אין די דעקלאַראַציע קריטיקירט די ציוניסטישע לייטונג.

די אראבער זענען אויך אונצופרידען...

ירושלים, 22. אָקט. (יטא) נישטקוקענדיג דערויף, וואָס די פּאָליטישע דעקלאַראַציע פון דער בריטישער רעגירונג האָט אַזוי שטאַרק געטראָפען דעם יודישען ישוב, שטעלען זיך נאָך די אַראַבישע קרייזען נישט צופרידען דערמיט, ווייל די רעגירונג גיט נאָר ארץ-ישראל אַ לעגיסלאַטיווען ראַט און נישט קיין פּאַרלאַמענט.

דעמאנסטראציע פאר דעם ענגלישען קאנסולאט און אמבאסאדא אין ווארשא

וואַרשא. (טעלעפּאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָבען חלוצים ווידעראַמאָל אָנגעאָרדענט אַ דעמאָנסטראַציע פאַר׳ן ענגלישען קאָנסולאַט, וואו עס זענען געמאַכט געוואָרען פיינדליכע אויסרופען געגען ענגלאַנד און עס זענען אויסגעהאַקט געוואָרען אַלע שויבען פון קאָנסולאַט-בנין.

די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט די דעמאָנסטראַנטען צעטריבען און דערביי אַרעסטירט 30 פּערזאָן.

די פונאַנדערגעטריבענע דעמאָנסטראַנטען זענען דאַן מיט אונטערגעסלעך אַוועק צו דער ענגלישער אַמבאַסאַדע, וואו זיי זענען אָבער בעגעגענט געוואָרען פון אַ שטאַרקער אָפּטיילונג פוס- און רייטער-פּאָליציי, וועלכע האָט די דעמאָנסטראַנטען פונאַנדערגעטריבען.

פראטעסט פון דער ליגע פאר׳ן ארבייטענדן א״י

וואַרשא. (טעלעפּאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די וואַרשאַווער ליגע פאַר׳ן אַרבייטענדען א״י האָט היינט אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג, אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט די צ.ק.׳ן פון די רעכטע פ״צ, „החלוץ", „התאחדות" און „השומר הצעיר".

די ליגע האָט אָנגענומען אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען ענגלאַנד און עס איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצולאָזען אַן אויפרוף צו די יודישע אַרבייטער ווענען פעררא֑ט פון ענגלאַנד.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 18 יאָהר אונזער ליבער זוהן, ברודער, אייניקעל און אָנקעל

נ״ע

משה מענדעל ראזענבוים

(פון טאַרגאָווא 36)

די לוי׳ קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג א׳ מרחשון פון טרויער-הויז, דרעווגאָווסקא (פוילישע גאַס) 9, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין טיפען צער

די הינטערבליבענע

ליסטע 5 | לאָדזער וואַהל-קאָמיטעט פון לינק-סאָציאַליסטישען בלאָק | ליסטע 5

שבת, דעם 52-טען ד. ח. קומען פאָר צוויי גרויסע וואַהל-מיטינגען

1) 10 פריה אין זאַל „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטש 20
1) 3 נאָכמ. „ „ „איראָפּעיסקי" זגערזשער-גאַס 17
מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען פאָרשטעהער פון „בונד", אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטישע אַרבייטס - פאַרטיי און י. א. ס. פ. פּועלי-ציון, די חברים: י. פאַט (וואַרשע), י. ליכטענשטיין, ח. ל. פּאָזנאַנסקי, פּראַנטשישעק גורסקי (פּויליש, גערסאָן, י. קאַן (וואַרשע) ה. קרוי, ש. מילמאַן, ב. ווידאַווסקי, יאַסני, מייזנער, סערגעי א. אַנד.

איינגאַנג פריי!

וויכטיג פאַר דער יוד. בעפעלקערונג

פון דרום׳דיגען טייל פון אונזער שטאָט (שייבלערס ראַיאָן) וואו עס האָט זיך געעפענט אַן אָפּטיילונג

קאצענעלזאנ׳ס גן-ילדים

(פרעבעל אַנשטאַלט) און אַ מאָדערנער 7-קלאַסיגער שול מיט אַ רעגירונגס-פּראַג, וואָס נעמט אויך אַריין אַ גרויסער מאָס העברעאישע לימודים און רעליגיע. – קינדער (פון 4 יאָהר אין פרעבעל-שולע און פון 6 יאָהר אין שולע) ווערען איינגעשריבען יעדען טאָג פון 10–1 פאַרמ. אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע

קילינסקיעגאָ 120

Kilińskiego 120

REMIZA (szopa)

געאייגענט פיר לאַגער אָדער פאַבריקס-לאָקאַל אויף שקאָלנאַ 4 פרייזווערט צו פערמיטען. צו ערפאַהרען ביי Kałowski Łódź, Szkolna 4.

Dr. B. Knichowiecki

Choroby dzieci

Sienkiewicza 61, Tel. 110-20

powrócił.

Dr. Med. E. Reicher

ספעציאַל ארצט

פאַר הויט האָר און ווענערישע קראַנקהייטען דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטרא-טעראַפּיע פּאָלודניאָווא 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8–11 פריה און 5–9 אָוונד. זונטאָג פון 9–1 מיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

סטאַרשי פעלדשער

J. Bornstein

צעגיעלניאַנא 51, טעל. 201-25.

מיט לאַנג-יעהריגער שפּיטאַל און פּריוואַט פּראַקטיק נעמט אָן טעגליך.

Dr. A. Mazur

צוריקגעקעהרט

ווסכאָדניאַ 67, — טעל. 166-01

נעמט אָן פון 10—2.31.30 און 4—6 אָוונד:

איז דער קליניק פון „לינת החולים", פּאָלודניאָווא 19

ווערען געזוכט

פלעגערינס

(פּראַקטיקאַנטקעס) מיט אַ מינימאַל עלעמענטאַרע בילדונג, פיזיש גוט ענטוויקעלט. צו ערקינדיגען אין דער קאַנצעלאַריע פון קליניק פון 11 ביז 1 פאַרמ.

Dr. med. B. Czaplicki

laryngolog

powrócił

Piotrkowska 120. 4918

Dr. med. Adam Bender

נאַרוטאָוויטשא 30 טעל. 114-75

ספעצ. אינערליכע און האַרץ-קראַנקהייטען

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאַנא 25

טעלעפאָן 126-87

ספעציאַל-אַרצט פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8—2, און פון 6–9 אָוונד.

בעזונדער „ווארטע-זאַל פאַר פרויען.

Zakład Freblowski

(z ogródkiem)

דער ערשטער העברעאיש-פּוילישער

גן-ילדים

ביי דער שולע און גימנאַזיום פון י. קאַצענעלזאַן

ס׳ווערען אָנגענומען קינדער אין דער פאַרמיטאָג און נאָכמיטאָג-גרופּע אין עלטער פון 4–6 יאָהר. מיט אָנמ לדונגען אין קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום צעגעלניאַנאַ 28.

Dr. Niewiażski

ספעציאַליסט

פאַר סיפיליס, טריפער און מענער-שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען. פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40

נעמט אָן פון 8.10 1–3 5–9

Dr. med.

G. Gersztajn

ספעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

Traugutta 12 (טראַוגוטאַ)

Telefon 175-10

נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונד.

Dr. med H. Różaner

ספעציאַליסט פון הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט

נאַרוטאָוויטשא 9, טעל. 128-98

נעהמט אָן פון 8–10; 5–8 אָוונד

אַ ספעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

400 קרבנות פון דער גרובען-קאטאסטראפע אין דייטשלאנד

231 הרוגים האט מען שוין ארויסגענומען פון אונטער די חורבות.— 96 שווער פערוואונדעטע ליגען אין די שפיטאלען

שרעקליכער רושם פון אומגליק אין דייטשלאנד

אלסדארף, 22 (טו) ערשט היינט נאכמיטאג איז די פערוואלטונג פון די גרובענס געווען בכח צו געבען א גענוי בילד פון די שרעקליכע פאלגען פון דער קאטאסטראפע: 231 קויהלען-גרעבער און אנגעשטעלטע זענען אומגע-קומען. אונטער די חורבות פון פערוואלטונגס-בנין און אונטערן איינגעפאלענעם טורם געפונען זיך נאך, האלט מען, איינציגע הרוגים. פון די 96 שווער פער-וואונדעטע ראנגלען זיך איינציגע מיט'ן טויט.

זייט פיל יאהרען איז אין די גרובעס נישט פארגעקומען אזא מורא'דיגע קאטאסטראפע. די לעצטע שווערע קאטאסטראפע אין אלסדארף פון 1917 האט געקאסט 67 מענשען-לעבענס. די לעצטע קאטאסטראפע האט געמאכט א תל פון גאנצען שטעטעל אלסדארף. אין א גרויסער צאהל פאמיליעס זענען אומגעקומען די שפייזער, פאטער און זוהן.

די ארויסגענומענע טויטע קערפער האבען שרעקליכען אויסזעהן. פיל זע-נען שווארץ פון פערגיפטונג, אנדערע צוקוועטשט. די טויטע ווערען אויסגע-לעגט אין א לאנגער רייה אין א לעדיגע האלע.

בערלין 22 (טו) פון אפיציעלער פרייסישער קוועלע איז ביז 12 מיטאג פעסטגעשטעלט געווארפן די צאהל פון די אומגעקומענע אין אלס-דארף אויף 231, אין דער צאהל געהען שוין אריין די, וואס זענען געשטארבען אין די שפיטאלען.

די רייכסרעגירונג האט בעשטימט 150 טויזענד מארק צו לינדערן די נויט פון די פעראומגליקטע פאמיליעס.

פרעזידענט הינדענבורג האט פון זיין דיספאזיציע-פאנד אויף דעם צוועק נעגעבען 10 טויזענט מארק.

די סבה פון דער קאטאסטראפע איז נאך ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט געווארען. די פערוואלטונג מעלדעט, אז אלע אמוניציע לאגערן האט מען גע-פינען אונבעשעדיגט, אזוי אז מען קאן נישט אננעמען עס זאל זיין פארגעקומען אנ'אויפרייס פון דינאמיט.

ביז-איצט געפונען זיך נאך פיל ארבייטער פערשאטען אין גרובען. אבער עס איז מעהר נישט פערהאן קיין האפנונג זיי אפצוראטעווען.

פאריז, 22. אקט. (ספ.) די פראנ-צויזישע רעגירונג האט טעלעגראפיש אויסגעדריקט איהר בעלייד דער דייט-שער רעגירונג צוליב'ן גרויסען אומגליק אין אלסדארף.

אויך דער פראנצויזישער קויהלען-גרעבער-פערבאנד האט געשיקט א בייה-לייד-דעפעשע צום דייטשען קויהלען-גרע-בער-פערבאנד.

בערלין, 22. אקט. (סב.) דאס שרעקליכע אומגליק אין אלסדארף האט אין גאנץ דייטשלאנד ארויסגערופען טיי-פען טרויער. די קאטאסטראפע אין אלס-דארף איז נאך שרעקליכער, ווי די אין נייראדע, וואס איז ערשט נישט לאנג צו-ריק פארגעקומען. די בעפעלקערונג פון אלסדארף און אומגעגענד איז שרעקליך נידערגעשלאגען פון'ם חורבן.

אין גאנץ דייטשלאנד זענען אונטער-גענומען געווארען פריוואטע זאמלונגען פאר די פאמיליעס פון די אומגעקומענע.

אלסדארף, 22. אקט. (טו) די לויה פון די קרבנות וועט פארקומען, ווי מען רעכענט, שבת.

ניי כטיגער לקוי חמה אין אמעריקא

לאנדאן, 22. אקט. (טו) די ניי-זעלאנדישע אסטראנאמען אויף דער נו-אפול-אינזעל איז געלונגען צו מאכען זעהר גוטע ספעקטראסקאפישע בעא-באכטונגען בעת דער היינטיגער פול-שטענדיגער לקוי חמה אויך אמעריקא-נישע געלעהרטע האבען געמאכט 41 פאטאגראפיעס.

דער היינטיגער פולשטענדיגער לקוי חמה, בעת וועלכען עס איז געווען שטאק פינסטער, האט געדויערט 93.5 סעקונ-דען.

די אויספארשונג ארום אונגעלונגענעם אטענטאט אויף מארשאל פילסודסקי

ווארשא. (טעלעפאניש) דער אויס-פארשונגס-ריכטער סקארושינסקי, וואס פיהרט די אויספארשונג ארום דעם אומ-געלונגענעם אטענטאט אויף מארשאל פילסודסקי האט מיטגעטיילט דער פרע-סע, אז די אויספארשונג ווערט וועטער געפיהרט און זי וועט וואהרשיינליך פער-ענדיגט ווערען אין די נאהענטסטע צוויי וואכען. דער ענין וועט בעטראכט ווע-רען אין געריכט וואהרשיינליך אין 5-6 וואכען ארום.

די אויספארשונג וועגען פאליטישען מארד אין טשענסטאכאוו

ווארשא. (טעלעפאניש) ווי מיר דערוויסען זיך, האט די אויספארשונג אין טשענסטאכאווער פאליטישען מארד פעסטגעשטעלט, אז דער מערדער קאס-משעווסקי האט געהאט 2 מיטהעלפער, וואס ווערען איצט געזוכט דורך דער מאכט.

בקרוב וועט פארקומען אין פעטרי-קאווער קרייז-געריכט דער פראצעס פאר מאכען אנ'אנפאל אויף דער מאכט פון דער טשענסטאכאווער קראנקען-קאסע.

פולק. סלאוועק אין קראקא

קראקא. (טעלעפאניש) דא איז היינט געווען פולק. סלאוועק, וואס האט אפגעהאלטען א רייה קאנפערענ-צען.

דא דורכגעפיהרט געווארען א רעוויזיע אין פ.פ.ס.'ישען ארבייטער-הויז. עס זע-נען קאנפיסקירט געווארען פיל אויפ-רופען.

קראקא. (טעלעפאניש) היינט איז

ארעסטירט א געוו. דעפוטאט

לעמבערג. (טעלעפאניש) אין סאמבאר איז ארעסטירט געווארען דער געוו. אוקראאינישער דעפוטאט ראגוצקי | א סאציאל-ראדיקאל.

פער'חתמעט די דרוקעריי „ארס"

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פאליציי האט היינט פער'חתמ'עט די דרוקעריי „ארס", וואו עס האבען זיך געדרוקט די „וויארא-מאשטש צארזשעננע" און די „פלא-צובקא".

אפלאגנען פון די טעלעפאנישע אונטערהאנדלונגען

ווארשא. 22. אקט. (טעלעפאניש) מארגען וועט אין ווארשאווער אפעלא-ציאנס-געריכט בעטראכט ווערען דער פרא-צעס געגען די טעלעפאנישע אונטער-הענדלער פון געשפרעך צווישען שלאס און ספאלא בעת'ן רעגירונגס-קריזיס.

ווי בעקאנט איז דער אנגעקלאגטער אין די אונטערהאנדלונגען, דער זשור-נאליסט זיינפעלד דורכ'ן קרייז-געריכט בעפרייט געווארען. דער פראקוראר האט אבער אפעלירט.

„ווענינגער רייד, מעהר מעשים"

ווארשא. (טעלעפאניש) אין זלאט-שאווער קרייז האט זיך בעוויזען א לופ-טע אונטער'ן נאמען „ווענינגער רעדען, מעהר מעשים". אויפ'ן ערשטען ארט פון דער דאזיגער ליסטע פיגורירט א געוויי-סער יאן מאקארוש.

„היימוועהר" גרייט צו אן איבערקערעניש אין עסטרייך

בערלין, 22. אקט. (וויפ) די „פראנקפורטער צייטונג" האט בעקומען א סענסאציאנעלע ידיעה פון גראץ וועגען נייע פלענער פון דער „היימוועהר" דורכצופיהרען אנ'איבערקעהרעניש אין עסטרייך. די „היימוועהר" וויל אויסנו-צען די איצטיגע פארוואהל-סיטואציע, כדי צו געבען די געגנער אנ'ענדגילטיגען טויט-קלאפ. דער פיהרער פון דער דא-זיגער ארגאניזאציע און סטרני ד"ר פרי-מער האט עפענטליך ערקלערט דעם פירשט שטראמבערג, אז ער וועט געהן אויף ווינען.

די איבערקעהרעניש זאל זיך אנהויבען מיט אפנעהמען דאס געוועהר פון די מיטגלידער פון סאציאליסטישען „שוץ-בונד" און ארעסטירען די סאציא-ליסטישע פיהרער. און דאן וועט ער קלערט ווערען א דיקטאטור.

די אפטיילונגען פון דער היימוועהר האבען שוין בעקומען קוילענווארפער און זיי האבען בעקומען געוועהר, וואס מען האט געבראכט פון טיראל. דעם 2. נא-וועמבער דארף פארקומען די קאנצענ-טראציע פון די 30 טויזענד מיטגלידער פון דער „היימוועהר". די נויטיגע צאהל וואגאנען איז שוין בעשטעלט געווארען.

רעזולטאט פון די וואהלען אין נארוועגיע

אסלא, 22. אקט. (טו) לויט די ביז-היינט מיטאג בעקאנט געווארענע רעזול-טאטען פון די וואהלען צום נארוועגישען פארלאמענט האבען די רעכטע געווינען 13 מאנדאטען, בעת די ארבייטער-פאר-טיי האט פערלוירען 16 מאנדאטען. די בירגערליכע לינקע האבען געווינען 2 מאנדאטען און די פויערען-פארטיי 1. די קאמוניסטען האבען קיין איין מאנ-דאט נישט בעקומען.

עס פעהלען נאך די רעזולטאטען פון א קליינער צאהל קרייזען פון קלענערער בעדייטונג.

צוליב דער ווענדונג אויף רעכטס רע-כענט מען, אז די יעצטיגע ליבעראלע רעגירונג וועט אוועק און אויף איהר ארט וועט קומען א קאנסערוואטיווע רעגירונג.

די לויה פון חיים פרושאנסקי

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז פארגעקו-מען די לויה פון ציוניסטישען עסקן חיים פרושאנסקי ז"ל. אין דער לויה האט זיך בעטייליגט א גרויסער עולם און די גאנצע זשורנאליסטישע און לי-טערארישע משפחה פון יודישען ווער-שא.

כנים אפענעם קבר האבען דעם נפטר מספיד געווען צבי פרילוצקי און יוסף העפטמאן. דער קאנטאר העדשמאן האט געזונגען איינינע קאפיטלען תהלים. נאכדעם איז פארגעקומען די קבורה און אינזש. שמואל פרושאנסקי, דער זוהן פון נפטר, וואס וואוינט אין לאנדאן, האט געזאגט קדיש.

נפטר געווארען מעזריטשער רב

מעזריטש. (טעלעפאניש) דא איז היינט נפטר געווארען דער היגער רב ר' דוד נחמן שאפירא ז"ל. דער נפטר איז אלט געווען 70 יאהר און געזעסען על כסא הרבנות אין מעזריטש 36 יאהר.

דרייפוס געשטארבען

פאריז, 22. אקט. (סב.) דא איז היינט געשטארבען מטות דרייפוס, דער ברודער פון אלפרעד דרייפוס. מטות דרייפוס האט געשפילט א גרויסע ראלע אין פראצעס פון זיין ברודער און האט ארגאניזירט זיין פערטיידיגונג.

אינטערנאציאנאלער זשורנאליסטען-קאנפערענץ

בערלין, 22. אקט. (סב.) דא האט זיך היינט געעפענט די קאנפערענץ פון אינטערנאציאנאלען זשורנאליסטען פערבאנד. עס בעטייליגען זיך אין איהם 70 דעלעגאטען פון 35 לענדער. פון פוי-לען זענען אויף דער קאנפערענץ פער-טרעטען קאברע און ד"ר גאטליב.

בריאן שוין געזונד

פאריז, 22. אקט. (סב.) דער געזונד-צושטאנד פון מיניסטער בריאן איז א בעפרידיגענדער, אבער ער געהט נאך פון שטוב נישט ארויס.

בוימוואל-גארן ביליגער
שפינערייען רעדוצירען די פראדוקציע

(§) אויפ'ן לאדזשער בוימוואל-גארן-מארק הערשט א שוואכע טענדענץ. די לעצטע צוויי וואכען זענען די גארן-פרייזען געפאלען אויף 10 פראצענט. די סיבה איז די קליינע נאכפראגע. דער שפינער-קארטעל האט צוליב דעם בעש-לאסען צו רעדוצירען די ארבייט אין די גרויסע שפינערייען פון 58 שעה אויף 46 שעה וועכענטליך.

אנ'אינקאסענט א דעפרוידאנט
פער'משפט אויף 3 חדשים

(§) דער 19-יעהריגער ערווין גיילקע (נראנסקא 121) איז געווען אינקאסענט ביי דער פירמע דרוקער. אין יולי ד. י. איז צו דרוקער'ן געקומען א געוויסער סטאניסלאר ערטנער, וועלכער האט גע-האט א פרעטענזיע, הלמאי מען האט איהם נישט געליפערט די בעשטעלטע סחורה. דרוקער האט דאן ערקלערט זיין קליענט, אז ביז וואנען ער וועט נישט רעגולירען דעם חוב, וועט ער איהם נים צושטעלען קיין פרישע סחורה. ערטנער האט דערויף ערקלערט, אז אלע חשבו-נות האט ער שוין בעצאהלט דעם איני-קאסענט גיילקע. ה' דרוקער האט יער-ביי זיך געכאפט, אז דער אינקאסענט איז מסתמא בעגאנגען מיסברויכען. קאנטראלירענדיג די קאנטאס פון זיינע קליענטען האט ער פעסטגעשטעלט, אז דער „האניג-פויגעל" האט דעפרוידירט 902 זל., וואס ער האט איינקאסירט ביי 3 קונדען.

אין געריכט האט גיילקע זיך פער-ענטפערט, אז פון דער טעקע האט מען איהם ארויסגע'גנב'עט 1000 זל., וועלכע ער האט נישט געקאנט צוריקגעבען דער פירמע. דער אינקאסענט איז פער'משפט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה.

א באהן-ליניע ווערט ליקווידירט
צוליב דער קאנקורענץ פון אויטאבוסען

(§) ווי בעקאנט, איז בשעתו אויפגע-בויט געווארען א באהן-ליניע אויפ'ן שטח פעטריקאוו—סולעוו. די קאמוני-קאציע אויף דער ליניע איז א גוטע, אין אנהויב האט די אונטערנעהמונג גוט פראספערירט, נאר לעצטענס האבען די אויטאבוסען אנגעהויבען שטארק קאנקו-רירען מיט דער באהן. צוליב דעם וועט דאס קאמוניקאציע-מיניסטעריום ליקווי-דירען די דאזיגע באהן-ליניע.

דער פראצעס וועגען די מיליטערישע בוי-מיסברויכען

(§) אין דריטען טאג פון פראצעס נעגען די אפיצירען, וואס זענען אנגע-קלאגט געווארען אין בעגעהן מיסברוי-כען אויף א האלבען מיליאן זל. בעים בוי פון מיליטערישע געביידעס, זענען אויסגעהערט געווארען נאך א רייה עדות-פערזאנען, וועלכע האבען ערקלערונגען עם זע-נען אויך לעסטיג פאר די אנגעקלאגטע.

רמים וועט ארויסגעטראגען ווערען דער אורטייל.

די „פאני דאקטאראווע" איז א פשוט'ע גנב'טע
און איהרע חבר'טעס זענען נישט בעסער

(§) די לאדזשער „שאפענפעלערס" (געוועלב-גנבים) לאזען לעצטענס ווידער פון זיך שטארק הערען.

אין זעליג פושעטאווסקי'ס געשעפט (זשעלאנא 43) איז געקומען ארייננעקו-מען אנ'עלעגאנטע פרוי, וועלכע האט זיך געהייסען געבען פיינע געהאפטענע טישטוכער. קורץ נאכדעם זענען אריינ-געקומען אין געוועלב נאך צוויי פיינ-געקליידעטע דאמען, וועלכע האבען זיך אפגעשטעלט, כדי זיך איבערצוצייגען, צי ס'איז אויף אנ'אמת די „פרוי דאק-טאראווא, וועלכע איז ערשט צוריקגעקו-מען פון פאריז". דער סוחר, מיינענדיג, אז ער האט ווירקליך צו טון מיט א נא-בעלער געזעלשאפט, האט זיי נישט שטארק געקוקט אויף די קלעפיגע הענט.. ערשט ווען די „פרוי דאקטאראווא" און איהרע פריינדינס זענען אוועק, האט פושעטאווסקי זיך געכאפט, אז צוזאמען מיט זיי זענען פערשוואונדען א פאר קאסטבארע שטיקלעך סחורה.

פאליציי איז באלד אנגעקומען אויפ'ן אדרעס און די „דאקטאראווא" און איה-רע פריינדינס זענען פערהאלטען געווא-רען. זיי זענען בעקאנטע „שאפענפע-לערס".

לאווניק איזדעבסקי טרעט אפ פון זיין אמט?

ס'האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז דער לאווניק פון דער בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, ה' איזדעבסקי פאהרט ארויס אויף א קוראציע-אורלויב און נאכ'ן צוריקקומען וועט ער שוין נישט איבערנעמען זיין איצטיגען אמט.

לאדזשער ניכטערן זיך אוים

בעת אין 1929 האט לאדז פערבראוכט שפריט פון אנדערטהאלבען ליטער אויף א קאפ, פאלט איצט אויס אויף יעדען לאדזשער נישט מעהר ווי 1 און א פירטעל ליטער אלקאהאל.

ערעפנונג פון דער „וושעכניצע"

(§) קומענדיגען זונטאג וועט אין לאדזשער שטאט-ראט-זאל פארקומען די פייערליכע ערעפנונג פון נייעם אקא-דעמישען יאהר פון לאדזשער „וושעכניצע"

אויספלוגען

די היגע אפטיילונג פון דער יודי-שער געזעלשאפט פאר לאנד-קענטשאפט ארגאניזירט פאלגענדע אונטערנעהמונ-גען: שבת, ד. 25. ד. ח. אויף דער לופט - פליה-סטאציע אין לובלינעק. דאנערשטאג, ד. 30. ד. ח. 8.30 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „וו. י. ז. א." שענקעוויטשא 26 א פארלעזונג א.ד.ט. „די געשיכטע און ענטוויקלונג פון לאדז" רעפערענט ד"ר פרידמאן.

לאדזער אפעטיט
אין ציפערן

אין ערשטער העלפט פון היינטיגען חודש האט לאדז אויפגעגעסען 1506 בהמות, 1830 קעלבער, 424 שעפסען, סך-הכל 9615 רינדער און שאף וועל-כע האבען געוואויגען 117, 771 קילא חוץ עופות און פלייש-אויסארבייטונגען

3 יאהר תפיסה פאר א קלאפ איבערן קאפ.

(§) א געוויסער וולאדיסלאוו סטאנא-שיאק איז פער'משפט געווארען אויף 3 יאהר שווערע תפיסה און פערלירען אלע רעכט פאר געבען א שווערען קלאפ מיט א טעמפער זאך איינעם יאשטשיק וועמען עס האט געדראהט דער טויט.

א גנבה אויפן „שפרונג".

(§) פון א וואגען איז אראפגע'גנב'עט געווארען א פעקעל מיט זיידענע זאקען פאר 1000 זל. דאס פעקעל האט גע-הערט צו וואלף האראוויטש פון וואול-טשאנסקא 72.

א ארט צו שלאפען
פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט אדער פריילינס אויך צו פערמיטען פאר א פראצאווניע. גלייכצייטיג איז צו פערקויפען מאלער שאב-לאנען מיט א שפריצמאשין. ביי א. פישאוף, פולנאצנא 9.

Dr. A. Uryson
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציאליסט: מאגען, קישקעס און לעבער-קראנקהייטען
11 Listopada (Konstantynowska) 20
tel. 21585 נעמט אן פון 3—5

סוועטער גענוכט
רייזענדער און רייזענדין צו מעלדען זיך אלפי-יא 1-גא מאי און 19 פון 2-12 ביי מ. „פראמיטר"

לאָדז · 28 אָקט. 1930 · זון אויפגאנג 6.10 · זון אונטערגאנג 4.33

דאָנערשטאָג, א׳ מרחשון תרצ״א · פ׳ נח

טאָג-כראָניק

רעגיסטראַציע פון יאהרגאַנג 1910

היינט, דאַרפען זיך צושטעלען צ דער רעגיסטראַציע די געבוירענע אין יאָהר 1910, (אין מיליטערישען ביוראָ פּיעטריקאָווער 212) דאַרפען זיך צושטעלען די וועלכע וואוינען אין 4 קאָמיסאַריאַט, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט:

L, Ł, M, N, O, P.

און פון 11 — קאָמיסאַריאַט

Sz, T, U, Z, Ż.

אַלע יונגעלייט, וואָס צוליב וועלכע עס איז סבות האָבען זיך נישט געשטעלט צום בעשטימטען טערמין, קענען זיך צושטעלען שפּעטסטענס ביז׳ן 29 נאָוועמבער ה. י.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

—=0§0=—

רעגולאַציע-אָפּמאַך און געלד-מאַהנונג

(5) דעם 22. מערץ ד. י. איז משה יאַקובאָוויטש, קאָנפעקציאָנס-געשעפט (נאַוואָמיעיסקאַ 17) געשטעלט געוואָרען אונטער נ׳אויפאַרזיכט. אין יולי איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען, וועלכע עס איז פאָרגעלייגט געוואָרען צו רעגולירען אויף 15 פּראָצ. אין דריי האַלב-יעהרליכע ראַטעס. יאַקובאָוויטש׳ס חובות בעטרעפען 22,277 זל. פאַר׳ן אָפּמאַך האָבען געשטימט 16 קרעדיטאָרען, וואָס רעפּרעזענטירען 18,092 זל. געגען אָפּמאַך האָבען געשטימט 8 קרעדיטאָרען. געגען דעם רעגולאַציע-אָפּמאַך האָט דערלאַנגט אַן אָפּאָזיציע אַדוו. אַבראַמאָוויטש, דער בעפולמעכטיגטער פון דער פירמע „י. פּערלע״ און אַנדערע. אין דער אָפּאָזיציע האָט אַדוו. אַבראַמאָוויטש אויפגעוויזען, אז דער בולאַנס, וואָס איז צוגעשטעלט געוואָרען דורך יאַקובאָוויטש׳ן, איז נישט קיין ריכטיגער. דאָס געריכט האָט די אָפּאָזיציע נישט בעריקזיכטיגט און בעשטעטיגט דעם רעגולאַציע-אָפּמאַך פון משה יאַקובאָוויטש און זיינע קרעדיטאָרען און יאַקובאָוויטש׳ן איז צוריקגעקעהרט געוואָרען זיין סוחר׳ישע עהרע.

* * *

אין אָקטאָבער 1927 איז רישאַרד עבעלינג אַרויסגעטרעטען צום געריכט מיט א געלד-תביעה געגען דער אַקציאָנ-געזעלשאַפט מוירוצי טאָמאַן, בײַ וועלכער ער האָט געמאָהנט 3500 דאָלאַר פאַר אַרבייט. עבערלינג איז אין דער פירמע געווען פאַבריקסדירעקטאָר, און אין זין פון דעם שריפטליכען אָפּמאַך זאָלט עבערלינג געראַרפט בעקומען 200 דאָלאַר א חודש. נאָך אין דעצעמבער 1925 איז די פירמע עבערלינג׳ן שולדיג געווען 3500 דאָלאַר פאַר פענסיע. די סומע איז דורך דער פירמע אָנערקענט געוואָרען און אַנ׳ענטפער-בריף צו עבערלינג׳ן, וועלכען עס איז ערקלערט געוואָרען שריפטליך, אז צאָהלונג האָט די פירמע נישט קיין געלד.

אַדוו. יאַשענסקי האָט אונ׳ם נאָמען פון דער פירמע מאַוטאַן געבעטען אָפּצוּוואַרפען די תביעה, ערקלערענדיג, אז דער בריף, אויף וועלכען עבערלינג פאַררופט זיך, איז געשריבען געוואָרען דורך מוירוצי טאָמאַן פערזענליך און נישט דורך דער אַקציאָנ-געזעלשאַפט. דאָס קרייז-געריכט האָט צוליב דעם די אָנקלאַגע אָפּגעוואָרפען. דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט די תביעה אָנערקענט פאַר ריכטיג און צוגע׳משפט עבערלינג׳ן די געפאָדערטע סומע.

דער טויט צוליב אַנ׳אומגליקס-פאַל

איז מחייב דעם אַסעקוראַציע-אַמט צו צאָהלען די איבערגעבליבענע רענטעס

(§) אין דער פירמע „ל. גייער״ האָט געאַרבייט אַלס שלאָסער-מייסטער א געוויסער עדוואַרד מאַנטיי, וועלכער האָט בעקומען 506 גילדען א חודש פענסיע. דעם 15 אָקטאָבער 1929 איז מיט מאַנטיי׳ען געשעהען אַנ׳אומגליק. ביי דער אַרבייט איז ער געפאַלען און זיך צוקלאַפּט אין א קאַוואַדלע. פון דעם קלאַפּ איז איהם געבליבען א וואונד אין שטערן-ביין. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען. אַז מאַנטיי ליידט פון א שוואַכען זכרון, קאָפּ-וועהטאָג און שווערע בעוועגונגען. זינט דאַמאָלס האָט מאַנטיי׳ס געזונד-צושטאַנד כסדר זיך פערערגערט, ביז ער האָט אָנגעהויבען ליידען פון שנעלן-אַטאַקען. אין פעברואַר 1930 איז מאַנטיי געשטאָרבען. דאָקטוירים האָבען ערקלערט, אַז דער טויט איז אַ דירעקטער רעזולטאַט פון אומגליק אין גייער׳ס פאַבריק.

נאָך זיין טויט האָט די אלמנה מאַנטיי זיך געווענדעט צום פערזיכערונגס-אַמט פאַר אומגליקס-פאַלען, מען זאָל איהר און דער טאָכטער בעשטימען אַ לעבענס-לאַנגע רענטע. די ביטע איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען, ווייל מאַנטיי איז געשטאָרבען פון עפּילעפּסיע.

דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט יאָ אָנערקענט דער פרוי א רענטע פון 20 פּראָצענט און דער טאָכטער פון 15 פּראָצענט פון פערשטאָרבענעמ׳ס פערדינסט.

פרוי לאַנדסבערג פון טאָמאַשאָוו בערויבט אין לאָדז.

(§) קיין לאָדז איז געקומען מאַכען איינקויפונגען די פרוי פון בעקאַנטען טאָמאַשאָווער אינדוסטריעלער אויגעניאַ לאַנדסבערג. אין אַ געוועלב אויף אַנדזשעיאַ 4 האָט מען ביי פרוי לאַנדסבערג צוגע׳גנב׳עט אַ בייטעל מיט 1000 זל.

א בלוטיגע סצענע אויף דער גאַס

א מאַן דערשטעכט זיין פרוי און אַנטלויפט

אויף זגערזשער 118 האָט זיך נעכטען פריה אָפּגעשפּילט א בלוטיגע פאַמיליען-טראַגעדיע.

אַ געוויסע יוזעפאַ אַשמיאַראָווסקי, א סעפּעראַטקע, האָט געוואוינט אויף זגערזשער 118 ביי איהר שוועסטער קולעש.

ווען אַשמיאַראָווסקאַ איז אַרויסגעגאַנגען איינקויפען אויף פריהשטיק, האָט זי דערזעהן איהר מאַן, וועלכער איז געפאָהרען מיט׳ן טראַמוויי צו דער אַרבייט. ער איז אַרויסגעשפּרונגען פון טראַמוויי און צולויפענדיג צו דער פרוי, איהר דערלאַנגט צוויי מעסער-שטעך אין ברוסט. ווען זי איז אַ פערוואונדעטע אַנטלאָפען, האָט ער די פרוי אויך געשטאָכען אין דער פליי-צע. לויפענדיג מיט די וואונדען, פון וועלכע עס האָט געטריפט בלוט, איז אַשמיאַראָווסקאַ אַנידערגעפאַלען בײַם טויער פון זגערזשער 118.

דער מערדערישער מאַן איז נעלם געוואָרען. אין א האָפּנונגסלאָזען צושטאַנד איז די פערוואונדעטע אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אויף דרעוונאָווסקאַ.

פּאָליציי זוכט דעם רוצח.

אַשמיאַראָווסקי איז א פערפאַלענער שכור, צוליב וואָס די פרוי האָט מיט איהם נישט געוואָלט וואוינען.

קויהלען פעהלט נישט

גרויסער צופיהר קיין לאָדז

די לעצטע טעג פיהרט מען קיין לאָדז צו חמרים קויהלען. זעהר פיל פּריוואַט-פּערזאָנען פערזאָרגען זיך שוין מיט קויהלען אויפ׳ן ווינטער. כדי נישט אַרויסצורופען קיין כאַאָס ביים אָפּלאָדענען די קויהלען-טראַנספּאָרטען, ווע-לען די קויהלען, וואָס ווערען געבראַכט פאַר דער אינדוסטריע ווערען צוגעפיהרט צום קאַלישער וואָקזאַל און צו כאַיני, און פאַר די סקלאַדעס — צום פאַבריקס-וואָקזאַל. קיין קויהלען וועט היי-יאָהר דאָ נישט פעהלען.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דאָנערשטאָג 23 אָקטאָבער

לאָדז, (233,8) 11.58—12.05 שעה צייכען 12.05—13.15 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק 12.35—14 שול קאָנצערט 14.05—14 מעלדונגען פון טעגליכען פּראָגראַם ווי אויך קינאָ און טעאַטער רעפּערטואַר, 14.30—14.55 פּאָרטרעג פון וואַרשאַ 15.35—15.50 קאָמוניקאַט 15.50—16.15 פּאָרטרעג, 16.15—17.15 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק, פון וואַרשע 17.15—17.40 ערציהונגס 17.45—18.45 נאָכמיטאָג קאָנצערט פון וואַרשאַ 18.45—19.10 פערשידענעס 19.10—19.25 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער און מעלדונגען דעם פּראָגראַם אויפ׳ן נעכסטען טאָג 19.25-19.35 ספּאָרט קאָמוניקאַט 19.35—19.55 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל פון וואַרשאַ 20—20.15 פעליעטאָן (טר. פון וואַרשאַ) 20.15—20.30 טעכנישער שמועס 20.30-21.30 לייכטע מוזיק 21.30—22.15 הערשפּיל פון וואַרשאַ 22.15—22.50 פּיאַנאָ שאָפּונגען (טר. פון וואַרשאַ) 22.50—24 וועטער, פּאָליציי און ספּאָרט קאָמוניקאַטען ווי אויך טאַנץ מוזיק פון וואַרשאַ.

—0—

יוד. ערט.-פעראיין אין פוילען. דירעקציאָנס פון פעראיינס - טעאַטערן. בעפולמ. דיר.: א. שטאָקפעדער. — לייטער: א. בעזמאַן.

לאָדזער יוד. קאַמער-טעאַטער — נייער „אַרדט״

ווייסער זאַל „מאַנטיפעל״ זאַכאָדניאַ 43 קינסטלערישער לייטער: מ. בראָדערזאָן.

היינט דאָנערשטאָג נאָר 1 פאָרשטעלונג 9.15 אָוועגט.

גוט מאָרגן קאָזע!..

אין 2 טיילען, 12 בילדער.

אַנסאַמבל לויט׳ן א״ב. פרויען: זיסעל גירל, לאַלאַ זילבערמאַן, סיינע מרים, מאַשע פּעטער-מאַן, לילי פּערי, אסתר ראָזען. מענער: ש. גאָלדשטיין, שמעון דזשיגאַן, מאָטעל קאַן, יעקב ריינגלאַס, ישראל שומאַכער י. שיפּער.

טעקסטען: משה בראָדערזאָן, משה נאַדיר און י. אַבערשאַנעק. מוזיק: ה. רובין, א. בייגעלמאַן און פאַלקס-מאָטיוען. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: יצחק בראַינער און וו. ווייינטרויב. מוזיק-לייטער: הערץ רובין. רעזשי: ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. בינע-אינספּעקטאָר: מ. קאַן. ליבט-עפעקטען י. יערזו

מאָרגען פרייטאָג צוויי פאָרשטעלונגען 7.45 און 9.45 אָוועגד.

שבת, דריי פאָרשטעלונגען 4 נ״מ 7.45 און 9.45 אָוו.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 11 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 5 אַזייגער אָוו. שבת א גאַנצען טאָג.

דאָס „גרויסע געווינס״ אויף א דאַלאַרובקע

און דער סוף פון א שווינדלער

ה׳ אברהם שלומער פון לוטאָמיער-סקאַ 36, גיט אונז איבער פאָלגענדען פאַקט:

פערגאַנגענעם זונטאָג זענען צו איהם אַריינגעקומען 2 „אַגענטען״ מיט טע-קעס, וועלכע האָבען ערקלערט שלומער׳ן אז אויף זיין „דאָלאַרובקע״ איז אַרויס א געווינס פון 10.000 זל. דערויף האָבען די געסט אויסגעשריבען פּאַפּירען און געהייסען זיך געבען פאַר זיי 23 זל. מיט 10 גראָשען. מיט די דאָזיגע „אַסיגנאַ-טען״ האָבען די פולמאַכט׳עטע אַגענטען פון דער „קראָקאָווער בוי-קרעדיט-באַנק. אין זיי האָבען זיך פאַרגעשטעלט, גע-הייסען נעהן שלומער׳ן אין פּ.ק.אָ. אַריין, וואו ער וועט בעקומען דאָס געווינס.

נעהערט אַזאַ גוטע בשורה, האָט שלו-מער׳ס ווייב נעלאָפּט און געגעבען 23,10 זל. און צוגענומען די פּאַפּירען.

צומאָרגענס, ווענדענדיג זיך אין פּ.ק. אָ., האָט שלומער בעקומען אַנ׳ענטפער, אַז ס׳איז לא דובים ולא יער. ער האָט נישט געוואונען און מען האָט איהם פשוט בעשווינדעלט. מילא, פאַרפאַלען. דער טייוועל האָט צוגענומען אויסגעהאַ-רעטעט געלד. אָבער די „אַגענטען״ האָבען זיך נעכטען ווידער געוויזען צו שלומער׳ן, ערקלערענדיג, אַז זיי האָבען אוועקגעשיקט ווייטער ראָפּאָרט קיין קראָ-קא, פון וואַנען עס וועט שוין אָנקומען דאָס געלד. נישט מעהר, שלומער מוז זיי ווידער געבען 50 זל. ראַבאַט פאַר יערען מויזעגער, וועט עס געהן שנע-לער.

פרוי שלומער האָט זיך אויסגעהערט די „אַגענטען״, האָט פערשלאָסען די טיר און ענערגיש געגומען פאָרערן, מ׳זאָל איהר צוריקגעבען די 23 זל.

די „באַנקאַוצעס״ האָבען זיך דער-שראָקען, האָבען גענומען „אונטערהאַנד-לען״ און ענדליך זיך אַרויסגעכאַפּט אויף דער גאַס און אַנטלאָפען.

פרוי שלומער האָט געמאַכט א ליאַרם. איינער איז געכאַפּט געוואָרען און בע-קומען זיין פערדינטען פּטר. פּאָליציי פערנעמט זיך איצט מיט דעם שווינד-לער. ער הייסט סטעפאַן טשעבאָוסקי (נאַרוטאָוויטש 50).

אויטאָ-קאַטאַסטראָפע אין לאָדז

פּאַסאַזשירען פערוואונדעט

(§) נעכטען בייטאָג האָט אויף טאַר-גאָווע גאַס זיך צוזאַמענגעשטויסען א אויטאָ-קאַרעטע מיט א צווייטער טעק-סי, וואָס איז געפאָהרען אין דער ענט-געגען-געזעצטער ריכטונג.ביידע אוי-טאָ׳ס זענען צושעדיגט געוואָרען. די פּאַסאַזשירען אין די טעקסי׳ס זענען פערוואונדעט געוואָרען פון׳ם צובראָ-כענעם גלאָז פון די שויבען.

איינער פון די שאָפער׳ס קראַשעוו-סקי, ווערט אָנגעקלאָגט אַלס שולדיגער אין די קאַטאַסטראָפע.

ווי לעאָן טראָצקי שילדערט ניקאָלאַי II און ראַספּוטינ׳ען

א נייע סענסאַציאָנעל בוך פון געוו. סאָוויעטישען דיקטאַטאָר

אַנ׳אָנגעזעהענער דייטשער פערלאַג ס. פישער אין בערלין לאָזט וויסען, אז טראָצקי האָלט אין פערענדיגען א ניי ווערק, א געשיכטע פון דער רוסישער רעוואָלוציע. נאָך איבער מען זעהט א שורה פון דעם ווערק, קען מען זיך שוין פאָרשטעלען, אַז עס וועט זיין אונטערעס-סאַנט געשריבען. וואָס-וואָס, נאָר שריי-בען קען טראָצקי. אין דעם שטאָף קען ער אויך מיט אַלע פּיטשעווקעס. נישט נאָר, וואָס זיין גאַנץ לעבען איז צוזאַ-מענגעקניפּט מיט דער געשיכטע פון דער רעוואָלוציאָנערער בעוועגונג; ער איז אויך געווען דער, וואָס האָט אַלס ערשטער נאָך דער באָלשעוויסטישער אי: בערקעהרעניש בעקומען א צוטריט צו אַלע פערבעהאַלטענע אַרכיוועס און האָט דורכגעשטודירט די געהיימע אַקטען, צו וועלכע עס האָט ביז דאַן קיינמאָל נישט דערגרייכט די ליכטיגע שיין.

כדי צו געבען א נעמעל פון טראָצקי׳ס קומענדיגען ווערק האָט דער פערלאַג פישער אָפּגעדרוקט א קאַפּיטעל דערפון, עטליכע און דרייסיג זייטען, און זיין זשורנאַל „די נייע רונדשאַו״ אונטערן טיטל „די אַגאָניע פון צאַריזם״. דער אויסצוג לייענט זיך מיט דער גרעסטער שפּאַנונג:

צום אָנהויב כאַראַקטעריזירט טראָצקי די אַטמאָספערע און ניקאָלאַי דעם צווייטענס פּאַלאַץ און דעם לעצטען קייסער גופא. לויט זיינע גייסטיגע פעהיגקייטען — זאָגט טראָצקי — וואָלט ניקאָלאַי נישט געווען אומשטאַנד צו פיהרען נישט נאָר א וועלט-אימפּעריע, נאָר אַפילו א קליינעם דיסטריקט. אָבער ער האָט בעקומען די אימפּעריע בירושה — און צוזאַמען דערמיט אויך די רעוואָלוציע. ער איז געווען פון די מענשען, וואָס וועי-רען פון קיין זאַך נישט נתפּעל. די, וואָס האָבען זיך מיט איהם בעגעגענט, האָבען נעמיינט, אַז די מאַסקע פון גלייכגילטי-גקייט, וואָס ניקאָלאַי האָט תמיד גע-טראָגען, איז א רעזולטאַט פון גוטער ערציהונג: ער האָט זיך אויסגעלערנט, ווי עס פּאַסט פאַר הערשער, קיינמאָל און קיינעם נישט אַרויסצווייזען זיינע געפיהלען. אין דער אמת׳ן איז עס נישט געווען אויסגעלערנט; דאָס איז געווען זיין אמת׳ער פּנים.

ניקאָלאַי׳ס טאָג-בוך זאָגט דערויף אַמ-בעסטען עדות. אין משך פון צעהנדלי-גער יאָהרען האָט ער אַהין אַריינגעשרי-בען אַלע טאָג זיינע איינדרוקען, אָבער ווי נישטיג, קליינקעפּעלדיג, טיפּש׳דיג זעהען אויס זיינע פערשרייבונגען! דער נוסח איז אַלע מאָל דער זעלבער:

„ב׳האָב לאַנג שפּאַצירט און דערשאָ-סען צוויי קראָהען. געטרונקען טיי בײַ-נאַכט״. און ווידער אמאָל א שפּאַציר און ווידעראמאָל דורכגעשפּילט זיך אויף רעדער אָזערע און ווידער געטרונקען טיי.

טאָמער דערמאָנט ער שוין יאָ אַמאָל וועגען עפּעס א פּאָליטיש געשעהעניש איז דאָס פערבייגעהענדיג. נאָכ׳ן פּונאַנ-דערלאָזען די ערשטע דומע האָט ניקאָ-לאַי, לויט סטאָליפּינס פאָרלאַנג, פער-בעטען צו זיך אויף א געשפּרעך צוויי לינקע פּאָליטיקער, לוואָוו׳ן און גוטשקאָוו׳ן. עס איז געווען א גורל-שעה אין רוסלאַנד האָט געוואַרט מיט האַרי-קאַפּענגיש אויפ׳ן רעזולטאַט פון סטאָלי-פּינ׳ס פּרוב אַריינצוציהען און זיין רעגי-רונג אָפּאָזיציאָנעלע פּאָליטיקער. אָבער ניקאָלאַי האָט וועגען דעם פּאַקט פער-שריבען אין זיין טאָג-בוך נאָר א האַלבע שורה, וואָס לייענט זיך אַזוי: „לאַנג געשפּאַצירט, דאָס וועטער איז געווען פּרעכטיג, געבאָדען זיך אין ים, אויפגענומען נאָכ׳ן טיי לוואָוו׳ן און גוטש-קאָוו׳ן״. מעהר ווי דאָס האָט ער נישט געהאַט צו פערצייכענען. קיין וואונדער נישט, וואָס פּירשט לוואָוו האָט בײַ זיך פערשריבען אַהיימקומענדיג: „איך האָב געמיינט, אַז דער קייסער וועט זיין דער-שלאָגען פון אומגליק. אַנשטאָט דעם איז אַרויס צו אונז א פרעהליכער מונ-טערער חברה-מאַן אין א מאַלינאָוויזען העמדעל״. א נאַרנישט איז געזעסען אויפ׳ן טראָן.

ניקאָלאַי איז געווען א נאַרנישט און דערצו נאָך א רשע אויך. ספּעציעל, ווייזט אויס, האָט ער פיינד געהאַט מענ-שען מיט אַכאַראַקטער, מיט א ווילען, מיט פעהיגקייטען. וויט׳ען, סטאָליפּינ׳ען האָט ער גערופען צו דער מאַכט און א עת צרה אַזוי ווי מען רופט א כירורג, בעת עס איז שוין קיין אַנדער ברירה נישטאָ. אָבער ווי נאָר עס פלעגט ווע-רען אביסעל רוהיגער, איז זיין ערשטער טריט געווען דורכצוטרייבען די עצה-געבער, וואָס זענען קלוגער פאַר איהם. אין דערביי האָט ער געהאַט נאָך א גוי-דערונגען כאַראַקטער-שטריך צו די מענ-שען, וואָס ער האָט שוין געהאַלטען אין דורכטרייבען, פלעגט ער אַרויסווייזען נאָר א בעזונדערע, א בעצויבערענדע פריינדליכקייט.

גרוי׳זאַם איז ער אויך געווען אויף די פערזלטען, אז די קאָזאַקען האָבען פּוי-גאַנדערגעטריבען מיט נאַגייקעס דעמאָנסטראַנטען, פלעגט ער צושרייבען: „געלייענט מיט פערגעניגען״. פאַר די פּאָגראָמטשטשיקעס פון די „עכט רוסי-שע לייט״ איז ער געווען אַנ׳אָפּאָציוניעלער בעשיצער, געצאָהלט זיי שבידות פון כליבור-קאַסע, אָלץ מאָל צוגענומען זיי מט הכוד.

די שטראָף-עקספּעדיציעס, נאָך דער רעוואָלוציע פון 1905, האָט דער בײַ-טישער נענעראַל נוביערנאַטאָר נעמאַ-רעט, מען זאָל בעשטראָפען עפּעס א קאַפּיטאַן, וואָס האָט דערשאָסען אומ-שולדיגע מענשען אָהן א געריכט, נאָר ניקאָלאַי איז געווען אויפ׳ן צד פון קאַ-פּיטאַן. „א בראַווער יונג״ — האָט ער צוגעשריבען בײַם בריעג פון פערטרויל-כען בעריכט.

דער קייסער מיט דער קייסערינע האָ-בען זיך ביון ארומגערינגעלט מיט מענשען, וואָס זאָלען שטעהען נייסטיג נישט העכער פון זיי. די גרעפין ווירו-באָוואַ, איז געווען, לויט אַלעמענס עדות, א נאַרישעראַטע מויד, און אונטער נאַר-מאַלע אומשטענדען וואָלט ממש נישט געווען צו פערשטעהן, ווי אַזוי די הער-שער שרייבען זיך מיט איהר דורך ווע-גען מלוכה-נאָגעלעגנהייטען און זענען זיך מיט איהר שעה׳ן לאַנג מישב ווע-גען פּאָליטיק. אונטער נאָרמאַלע אומ-שטענדען — אָבער דאָס איז דאָך דאָס אומגליק, וואָס ס׳איז נישט געווען נאָר-מאַל.

אַלעקסאַנדראַ פיאָדאָראָוונאַ איז און כאַראַקטער געווען א סך שטאַרקער פון איהר מאַן. אָבער אינטעלעקטועל נאָך שוואַכער פאַר איהם, אויב אַזוינס קאָן בכלל געמאָלט זיין. זי איז געווען א דייטשע פּרינצעסין פון א קליין שטעטעל דאַרמשטאַט. ווען זי איז געוואָרען די הערשערין פון דער אומגעהויער גרוי-סער אימפּעריע, האָט זיך איהר פער-דרעהט דער קאָפּ, זי איז געווען איינגע-גלויבט, אז גאָט האָט זי אוועקגעשטעלט אויף איהר פּלאַץ. כדי צו רעגירען איבער די 150 מיליאָן מענשען. זי האָט זיך אַרומגערינגעלט מיט א קליקע פון נישט-פונקטלעכען, וואָס האָבען זי געצויגען פאַר׳ן שטריקעל און זי ווידער האָט געהערשט איבער׳ן צאַר.

פון דער ערשטער רעוואָלוציע אין רוסלאַנד ביז דער צווייטער, איז ראַס-פּוטין געווען דער פיהרער פון רוסישען קייזערליכען הויף. דעם ערשטען נאָוועמ-בער 1905, אין קריטישען מאָמענט פון גענעראַל שטרייקען, ערב דער מאָסקווער אויפשטאַנד, האָט ניקאָלאַי פערשריבען אין זיין טאָג-בוך: „בעקענט זיך מיט א געטליכען מאַן גריגאָרי פון טאָבאָל-סקער גובערניע״. אָט דאָס איז געווען דער „פריינד״, א סיבירער פויער מיט נישט פערהיילענדע שראַמען אויפ׳ן קאָפּ. די וואונדען האָט מען איהם גע-מאַכט, בעת מען האָט איהם געכאַפּט גנב׳ענען א פערד.

וועגען ראַספּוטינס עם הארצות, וועגען זיין ווילדקייט, זיין שכור׳ן און זיין אויסגעלאַסענקייט זענען שוין אָנגעשרי-בען גאַנצע ביכער. סיי ניקאָלאַי, סיי אַלעקסאַנדראַ פיאָדאָראָוונאַ זענען אַליין נישט געווען בעטייליגט אין די חזירייען פון זנות און זויפעריי. זיי זענען גלאַט געווען קליינינקע מענשלעך, דורכגעדרונגען מיט זאַבאָבאָנעס און איינגעגלויבט אין יעטוועדער נאַרישקייט. דאָס האָט אויסגענוצט די קליקע, וואָס האָט זיך צונויפגענומען אַרום ראַספּוטינ׳ען.

אַזוי איז ראַספּוטין בינסלעכווייז פער-וואַנדעלט געוואָרען אין א מלוכה-אינ-סטיטוציע; אָהן איהם איז קיין מיניס-טער נישט בעשטימט געוואָרען, אָהן איהם האָט מען קיין קאָנצעסיע נישט נעקענט קריגען, אָהן איהם האָט מען נישט געשטעלט קיין שריט אין פּאָלי-טיק. זיין לעבען אין פעטערבורג איז גע-ווען אַזוי ווי א יום טוב אָהן איבעררייס, א ווייסטע הוליאַנקע פון א קאַטאָרזשניק, וואָס איז אומגעריכט גליק-ליך געוואָרען. אַזוי דריקט זיך אויס פירשט יוסופּאָוו, וואָס האָט שפּעטער ראַספּוטינ׳ען דערשאָסען. די שענסטע דאַמען פון דער העכסטער פּעטערבורגער אַריסטאָקראַטיע זענען געווען ראַס-פּוטינ׳ס געליבטע.

עס איז געווען אַ מנהג בײַ דער רוי-סישער געהיימער פּאָליציי, זיי זאָלען נאָכשפּיאָנירען אפילו די גרעסטע לייט און דעריבער האָט מען ראַספּוטינ׳ען אויך קיין איין מינוט נישט איבערגעלאָזען אָהן השגחה פון זשאַנדאַרמען. שעה׳ן־ווייז פלעגען זיי פערשרייבען אַלץ, וואָס זיי האָבען צוגעזעהען און דעריבער איז קיין וואונדער נישט, ווען מיר געפינען א בעריכט וועגען אַזאַ ווילדען פאַקט, אז בעזונדערס אין 1915 זיין היימישען דאָרף פּאָקראָווסקאָיע, האָט ראַספּוטין א שכור׳ער צושלאָגען זיך און גאָס ביז בלוט מיט זיין טאַטען. אָבער דאָס איז שוין אַנ׳אויסערגעוועהנליך געשעהעניש. דאָס רוב איז דער נוסח פון די בעריכ-טען נישט אַזאַ דראַמאַטישער, עס בײַ-טען זיך נאָר די מיטיילונגען, צו ראַס-פּוטין איז געקומען אַהיים ביינאַכט „היבש שכור״, זעהר שכור״, אָדער „איננאַנצען שכור״; אויך ביימען זיך די נעמען פון די הויכגעשטעלטע דאַ-מען, וואָס האָבען בײַ איהם גענעכ-טיגט.

געווען שפּיאָנען, וואָס האָבען זיך גע-קלינגט צוצוקומען צו איהם נעהנטער און צו רעדען מיט איהם. ווען איין שפּיאָן אַזאַ האָט איהם אַמאָל געפרעגט, וואָס ער איז אַזוי פערטראַכט (עס איז געווען, ווי דער שטייגער, נאָך א שטי-רעמדיגע-פרעהליכער נאַכט) האָט ראַס-פּוטין געענטפערט: „איך קען בײַ זיך נישט בעשליסען, צי מ׳זאָל צונויפרופען די דומע, אָדער נישט״. עס איז נישט געווען קיין פּוסטע גאווה; פון זיין בעשלוס איז דאָס טאַקע אָפּגעהאַנגען!

צו דער צאַרין, וואָס האָט געהאַלטען די לעצטע אין האַנד, זענען אויך דער-גאַנגען קלאַנגען וועגען ראַספּוטינ׳ס בע-געהען זיך, אָבער זי האָט דאָס גאָר נישט געוואָלט הערען. אמנמאַל שרייבט זי צום צאַר: „מען בעשולדיגט ראַס-פּוטינ׳ען, אז ער האָט געקושט פרויען און אַזוי ווייטער. לייען די אַפּאָסטאָלען — זיי האָבען אַלעמען געקושט פאַר א גרוס״. אין אַנ׳אַנדער בריף פערגלייכט זי ראַספּוטינ׳ען שוין נישט מיט קריס-טוס׳עס אַפּאָסטאָלען, נאָר מיט קריס-טוס׳ן אַליין.

וואָס איז דער חידוש, וואָס די ראָמאַ-נאָוו׳ס זענען בײַם ערשטען טרייסעל אַנידערגעפאַלען, ווי א פערפוילטע פרוכט פון א בוים?

די ליבעראַלען האָבען געהאַט פּרעטענ-זיעס צום צאַריזם, פאַרוואָס ער האָט נישט בעצייטענס נעגעבען א קאָנסטי-טוציע און דורכדעם אויסגעמיטען דעם אונטערגאַנג. אָבער דאָס—מיינט טראָצ-קי — זענען נישט מעהר, ווי פּוסטע דבורים. געווען דאָך צייטען, ווען די ראָמאַנאָוו׳ס האָבען יאָ נאָכגעגעבען נאָך דער קרימער מפּלה האָט אַלעקסאַנדער דער צווייטער אויף העלפט בעפרייט די פּויערים. נאָך דער מלחמה מיט יאַ-פּאַן, האָט ניקאָלאַי דער צווייטער גע-געבען א ברעקעל פּאַרלאַמענט. אָבער דאָס דאָזיגע נאָכגעבען האָט געקלינגט דער מאָנאַרכיע אויף אַזוי פיל, אויף וויפיל איהר פונדאַמענט, די זעלבסט-הערשונג, איז געבליבען אונבערירט. פרייוויליג אָפּטרעטען זיין מאַכט וועט קיינער נישט. אפילו אין ענגלאַנד, אייף וועלכער די ליבעראַלען האָבען אַלע מאָל אָנגעוויזען, ווי אויף א מוסטער, האָט די קאָנסטיטוציע געפאָדערט הונדערטע קרבנות פון פאָלק און אויך דער קאָפּ פון א מאָנאַרך האָט זיך אַראָפּגעקייקעלט צוליב איהר. די זעלבסטהערשונג האָט געקענט גוסס׳ן, אָבער נישט נאָכ-געבען מיט גוטען ווילען.

טראָצקי מאָלט דאָס אויס מיט א בילד:

„אויב איהר יאָגט זיך לאַנג אין טמען מיט א גוטען אויסגעמאַטערטער נאָך א וואָלף, וועט די חיה סוף כל סוף בלייבען אָהן כח און געבען א פאַל א גידער, נאָר נעמט אָנטון איהר א קייט אויפ׳ן האַלז, וועט זי פּרובען אייך אויפרייסען, אָדער צום ווייניגסטענס איינבייסען. וואָס דען בלייבט איהר איבער צו טון און אַזאַ לאַגע?״

—=0§0=—

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat“, Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

נאך א קלאפ

מיט א חודש צוריק האט מען שוין פון דעם ארט אנגעוויזען, אז סער סימפסאנ'ס בעריכט וועט גאנץ זיכער מיט זיך פארשטעלען נאך א שווערען קלאפ פאר'ן ציוניזם. עפעס האט זיך אונז אויסגעוויזען, אז דער אפטימיזם איז נישט בעגרינדעט, ווייל מ'האט דאך צו טון מיט מענשען וואס האבען זיך מיט אויסגערעכענטקייט פערמאסטען צוצושטערען אונזער פרידליכע און עפאכע-מאכענדע ארבייט. פאר וואס עס פאסירט אזוי און נישט אנדערש, פארוואס די ארבייטער-רעגירונג איז פלוצלונג צו אונז אזוי פיינדליך געווארען הגם עס געפינען זיך דארט היינטע סימפאטיקער פון אונזער זאך — איז א רעטעניש, וואס קיינער פון אונז קאן עס נאכנישט בעשיידען. אפשר איז דאס געווען צוליב דער אורשפרינגליכער אונפערדינקייט און אלס פועל יוצא דערפון איז זי פערוואנדעלט געווארען אין א שלעכטען ווילען. אפשר ווירקט דא די שטענדיגע מורא פאר די אראבער אין אינדיען, הגם פאר יענע דארט איז א"י ישראל אנ'אפגעלעגענער ווינקעל, מיט וועלכען עס פעראייניגט זיי נישט קיין שום נאציאנאלע אספיראציעס. די שרעק האט שטענדיג גרויסע אויגען, מאקדאנאלד'ס רעגירונג איז איבערגעשראקען, עס איז אויך, ענדליך מעגליך די השערה, אז די ארבייטער-רעגירונג זאל האבען עפעס א מאראלישען חוב צו פערניכטען אלס, וואס טראגט אויף זיך דעם נאמען פון אזא בעדייטענדען קאנסערוואטיסט, ווי לארד באלפור, און, אז ער האט עפעס געשאפען, וואס קאן ווירקליך זיין נאמען אויף אייביג בעשטראהלען, מוז עס ווי אמגיכסטען געשטערט ווערען, און עס ווערט טאקע געשטערט.

אפשר איינע פון די דאזיגע סבות, און אז אלע צוזאמען זאלען דא האבען געווירקט — נעגוג איז, אז די ארבייטער-רעגירונג, מיט הונדערט פראצענטיגע ציוניסטן אדער פילאציוניסטן בראש זאלען אזוי אונרחמנות'דיג צושטערען אונזער ווערק.

ס'איז נישט נויטיג צו דערמאנען די בעזונדערע פיינדליכע אקטען וואס די ד"ה פאספילד און שילס האבען אויסגעפיהרט געגען ציוניזם. דאס איז דאך געווען אזוי פערדריסליך, דאס האט זיך נאך אזוי געווארפען אין די אויגען, אז זיי האבען אויף זיך אפילו געצויגען דעם אכטונג פון דער מאנדאטס-קאמיסיע ביים פעלקערבונד. אזא שארפע קריטיק און פערארורטיילונג האט ענגלאנד לאנג לאנג, און אפשר טאקע נאך קיינמאל נישט געהערט.

מ'האט געקענט מיינען, אז פאספילד און שילס וועלען זיך ענדליך פערהאלטען אויפ'ן וועג, וואס מאכט זיי אליין צו שאנד. און פאקטיש — זייט חדשים הזרן זיך איבער פערשיידענע רעגירונגס-ערקלעהרונגען, אז סימפסאן פיהרט מיט זיך א פרעהליכע בשורה. און סימפסאן אליין האט עפעס אזוי שטרענג פערקאנספירירט זיינע כוונות און טענדענצען, אז אפילו די ווייטזעהענדסטע פיהרער פון די ציוניסטן, וועלכע האבען זיך מיט איהם בעגעגענט, אייגענטליך די, מיט וועלכע ער האט זיך ארומגערינגעלט, האבען געמיינט, אז ער וועט אונז ברענגען א גרויסע פערליכטערונג, און אפשר טאקע גאנצע ישועה.

ד"ר רופין האט אין א פריוואטען געשפרעך ערקלערט, אז פון די 55 טויזענד פאמיליעס, וואס ער האט פארגעלעגט צו קאלאניזירען אין משך פון די ערשטע פאר צעהנדליג יאהר, וועט ווייטער גארנישט אראפגענומען ווערען. און יענעם מאמענט האט זיך בעוויזען א ידיעה, אז סימפסאן האט בדעה פארצולעגען נאר 35 טויזענד פאמיליעס. דער אונטערשייד איז פערהעלטענישמעסיג נישט געווען קיין גרויסער, און וואס שייך צו דעם גאנצען טאן פון זיין בעריכט, איז בכלל גארנישט קיין צווייפעל געווען, אז סימפסאן וועט זינגען א לויב-געזאנג דער ציוניסטישער ארבייט אין א"י און איהרע פאלגען און דער צוקונפט.

עס איז באמת א ווייטאגליכע פראגע: צו וואס און צוליב וועלכען צוועק האט זיך דאס אזוי שטארק פערקאנספירירט דער לאנדאנער קאלאניאל אמט? און אפשר צוליב רעאלע סבות! האט מען דאך איינגערעדט דער מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקערבונד, אז סימפסאנ'ס בעריכט וועט זיין דער יסוד צו א ווייטערדיגער ברייטערער פארטזעצונג פון דער ציוניסטישער ארבייט. צו ענטשטעהט נישט דא א לייכטער פערדאכט, אז מ'האט זיך בעמיהט איינצושלעפערן די וואכזאמקייט פון א אונבעקוועמער קאנטראל פון דער מאנדאט-קאמיסיע? [illegible] — עס איז זעהר אונאנגענעהם, אבער מ'קומט צו דער איבערציינונג, אז דארט איז אלץ מעגליך.

און ענדליך איז יעדע אילוזיע און יעדע פאנטאזיע געפלאצט, ווי א זייפען-בלאז, און עס האט זיך ענטפלעקט די גאנצע רשעות פון דער ארבייטער-רעגירונג צום ציוניזם. ערשט איצט ווערט פערשטענדליך פאר וואס ד"ר שילס האט אויסגעמיטען, בעת זיין רייזע איבער א"י, אלע מקומות, וואו די אראבער האבען געמארדעט און גערויבט. מ'קאן דאך זיך נישט לאזען בעהערשען פון א כעס-געפיהל אדער צער, ווען מען טראגט אין דער בוזעם-קעשענע פערראט און שטראף — פאר די קרבנות, און נישט פאר די וואס האבען געמארדעט און גערויבט.

און עס איז פערעפענטליכט א נייע „ווייסבוך“. דער אינהאלט פון דעם ווייסבוך קאן מען נאך אייגענטליך נישט שטעלען צו א גענויער אנאליז. די ערשטע ידיעות זענען נאכנישט אזוי גענוי, אז מען זאל שוין קענען פון זיי ארויסציהען די ווייטגעהענדסטע מסקנות. מ'דארף אונבעדינגט אפווארטען ווייטערדיגע אינפארמאציעס און גענויע פרטים. א פאקט איז, אז די טעלעגראפישע ידיעות פון דער לאנדאנער עקזעקוטיווע קלינגען דאך עטוואס בערוהיגענד. יעדענפאלס ווארענען זיי פאר יעדען ארט פעסימיזם. עס איז נאר אויף אזוי פיל אמת, אז עס געהען ווידער אויף אונז א כוואליע פון כוונות מיט'ן צוועק צו בעגרענעצען אונזערע רעכט.

צי דאס דארף אונז מאכען אזוי טרויעריג מאכען, אזוי ווי מיר וואלטען געווען בעדראהט פון א קאטאסטראפע זיכער נישט. די שלומה פון לארד פאספילד און זיין ביזען גייסט ד"ר שילס האלט שוין ביים סוף. אויפ'ן לייב פון דער ענגלישער אימפעריע וועלען פון דער דאזיגער רעגירונג איבערבלייבען הונדערטער ביילען און בלויע צייכענס, פיל מעהר, ווי עס האבען איהר געמאכט אלע פריהערדיגע רעגירונגען צוזאמען. נאך דער איצטיגער רעגירונג וועלען קומען אנדערע מענשען — פעהיגערע, אויפריכטיגערע און מעהר ערפאהרענע. זיי וועלען נישט ממשיך זיין די פעהלערן פון דער איצטיגער רעגירונג, און זיי וועלען זיי נישט איבער'חזר'ן. און עס וועט ווידער זיין א וועג צו א פערגינסטיגער טעטיגקייט און צו פערגינסטיגע אטמאספערען. מיר רעדען נאטירליך, אויך פון דעם וועג, וואס פיהרט צו א פערשטענדיגונג מיט די אראבער.

איבער די קעפ פון די ענגלישע קאלאניאל-בעאמטע, וועלכע זענען צו ביידע צדדים נישט פריינדליך, וועט מוזען אויסגעקעמפט ווערען דער אופן אין די געמיינזאמע שפראך צו פריינדליכע געשפרעכען. פריהער אדער שפעטער וועט עס מוזען קומען דערצו.

עס איז איצט שווער פאראויסצוזאגען, צי עס וועט איצט נישט קומען אויף א לענגערער, אדער קורצער צייט א געוויסע הפסקה, אדער נאר א בלויזע פערלאנגזאמערונג אין אונזער ארבייט. דעם אמת געזאגט — נעמט האט נאך איהר לעצט ווארט נישט געזאגט. און דאס וועט זיין דער המשך פון יענעם ווארט, וואס זי האט שוין אין לעצטען זומער ארויסגעזאגט. דער זעלבער אינהאלט און די זעלבע מעלאדיע. עקזיסטירט דאך נאך עפיס א געוויסען און א האגאר פון דער מענשהייט. מיר האבען א וועקסעל אונטערגעשריבען און זשורירט פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט. און צי איז דען מעגליך, אז די דאזיגע גאנצע וועלט זאל זיין בעטרוגער און שווינדלער? געוויס נישט. אונז ערווארט איצט א שווערע ארבייט. זי וועט אבער ברענגען א שניט, א מזל-ברכה'דיגען שניט.

עס איז אפשר געווען א פעהלער, וואס מיר האבען זיך אזויפיל איינגעגלויבט אין ענגלאנד. מיר דארפען דאס איצט רעווידירען. און דעריבער האט חיים ווייצמאן גענומען אוועק, ווייל ער האט אונז אויסשליסליך געפיהרט נאר אויף דעם דאזיגען וועג. נישט ער האט באנקראטירט, נאר די, וועמען ער האט געגעבען אנ'אונבעגרענעצטען קרעדיט. איינס איז זיכער: דער ציוניזם לעבט און וועט לעבען. מ'קאן איהם נישט טויטען, אזוי ווי מ'קאן נישט ארויסרייסען פון דער יודישער געשיכטע און פון דער יודישער נשמה אונזער לאנד ארץ-ישראל. עס וועט אפשר אויסקומען צו זאגען דער מעכטיגער ענגלאנד: „עס איז נישט געווען אייך, עס איז געווען א טיך“.

ציוניסטען און סימפאטיקער פון ציוניזם! לארד פאספילד שיסט אין אונז מיט — א „ווייס-בוך“, דאס איז — א פאפירענע קויל. און מיר וועלען דערויף ענטפערען מיט א פערטאפעלטער אפפערווילליגקייט און מיט א פערשטארקטען ווילען. עס איז נאכנישט געבוירען געווארען דער מענש, וואס זאל קאנען צוברעכען דעם ווילען פון יודישען פאלק. און אונזער ווילען איז פון שטאל, מיר ווילען זיך בעפרייען, און מיר וועלען די בעפרייאונג בעקומען.

ד"ר יהושע טהאן

א יוד — דער ארגאניזאטאר פון עפענטליכער היגיענע און מעדיצין אין רומעניען

בוקארעסט. (יטא) גאנץ רומעניען פייערט איצט דעם 100-יעהריגען געבורטס-טאג פון בערימטען ארגאניזאטאר פון דער עפענטליכער היגיענע און מעדיצינישען אונטערריכט אין רומעניען ד"ר קארל דאווילא. קארל דאווילא איז געבוירען געווארען אין שפאניען און איז נאך דער מוטער פון יודישער אפשטאמונג. זיין פאטער זאל זיין דער בערימטער קאמפאזיטאר ליסט. כמעט אלע מעדיצינישע אינסטיטוציעס אין רומעניען האבען צו פערדאנקען זייער עקזיסטענץ דער אונגעהויערע איניציאטיווע און ענערגיע פון ד"ר קארל דאווילא. אין די פייערונגען בעטייליגט זיך פערזענליך דאס אייניקל פון בערימטען מעדיצינער ה' צוטא דאווילא, וועלכער איז איצט רומענישער געזאנדטער אין וואשינגטאן.

געשטארבען דער אסטראנאם פראפ. אדאלף מארקוזע

בערלין. (יטא) אין עלטער פון 70 יאהר איז דא געשטארבען דער בעקאנטער אסטראנאם, פראפ. אדאלף מארקוזע (א יוד). זיין וויסענשאפטליכע קאריערע האט פראפ. מארקוזע אנגעהויבען אין 1882 אלס אסיסטענט פון דער דייטשער ווענוס-עקספעדיציע קיין דרום-אמעריקא. אין 1885 איז ער בערופען געווארען אויפ'ן אמט פון אסטראנאם אויף דעם אבסערוואטאריום אין פולקאווא, ביי פעטערבורג. אין 1891 האט זיך פראפ. מארקוזע צוריקגעקעהרט קיין בערלין. אדאלף מארקוזע איז אויך געווען פראפעסאר פון דער בערלינער האנדעלס-הויכשולע. אין משך פון פיל יאהר איז ער געווען אסטראנאמישער מיטארבייטער פון „בערלינער טאגעבלאט“.

געשטארבען דער ספרד'ישער רב פון חברון

ירושלים, 22. אקט. (יטא) אין עלטער פון 68 יאהר איז דא געשטארבען הרב מאיר פראנקא, דער לעצטער פון די לעבען-געבליבענע ספרד'ישער רב אין חברון.

דער שליסעל צום ערפאלג
איז אנאנסען אין
„לאדזער טאגעבלאט“.

ברוך הבא!

(צו זשאבאטינסקי'ס בעזוך אין לאדז)

פון מיכאל גראילער

היינט [illegible] פוילען דער פיהרער פון די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען וולאדימיר זשאבאטינסקי. דאס יודישע לאדז האט דעם כבוד די ערשטע איהם מקבל פנים צו זיין.

אין אונזער שווערער, ביטערער צייט קומט ער צו אונז. פון איין זייט גרויסע ווירטשאפטליכע זארגען און וואהל-קאמף, פון דער אנדערער זייט — דער טרויעריגער בעריכט פון סימפסאן און די דעקלאראציע פון דער ענגלישער רעגירונג, וועלכע ברעכען ברוטאל די יודישע האפנונגען אויף די נאציאנאלע היים.

א סך שווערע נסיונות האט דאס יודישע פאלק געהאט אויסצושטעהן די לעצטע עטליכע יאהר. א כוואליע פון אנטיסעמיטיזם אין אייראפא, די ענוים קשים פון יודענטום אין רוסלאנד, עקסצעסען און רדיפות געגען יודען אין א ריהע לענדער, רעכטס-בעגרענעצונגען און בויקאטירונג פון ברייטע יודישע מאסען.

די אויגען פון גאנצען יודענטום זענען געווענדעט געווען אויף ארץ ישראל. דארט האט מען געזעהן די איינציגע לעזונג פון דער יודענפראגע, וועלכע קען נישט פערענטפערט ווערען אין יעדען לאנד בעזונדער. זעלבסטפערשטענדליך, האט די איצטיגע ענגלישע דעקלאראציע געמוזט מאכען א דערשיטערנדען רושם אויף אלע יודען, פיל מעהר פון די ביז איצטיגע גזרות און נגישות.

אין אט דער שווערער צייט, ווען די שוואכערע הויבען אן צו פערצווייפלען, ווען די סכנה פון יאוש דראהט בפרט א טייל פון אונזער יוגענד, וואס איז געטראפען אמשמערצליכען אין איהרע הייליגסטע געפיהלען און טרוימען — ערשיינט אין די מויערן פון אונזער שטאט, ווי א שטראהל ליכט פון דער זון אין א טרויעריג-פערוואלקענטען רעגענדיגען הערבסטטאג, די וואונדערבארע פערזענליכקייט פון וולאדימיר זשאבאטינסקי.

ער, וועלכער האט אין אזא גרויסער מאס מיטגעווירקט צו ראטעווען די רוסישע יוגענד פון יאוש און אסימילאציע צוריק מיט עטליכע און צוואנציג יאהר, ווען אין דער העברעאישער ליטעראטור האט געהערשט דער לאזונג „כא'ן מטרה“ (נישטא קיין ציל) —

ער, וועלכער האט געשאפען דעם יודישען לעגיאן געגען דעם ווילען פון דער גאנצער יודישער עפענטליכקייט, וועלכע האט ערשט א פאר יאהר שפעטער אנערקענט די ריכטיגקייט פון זיין טאט, און געגען דעם ווילען פון די פראנצויזישע און די ענגלישע פאליטיקער, אפילו געגען דעם ווילען פון דעם מאלט אלטמעכטיגען לארד קיטשענער —

ער, מיט זיין מיסטישער איבערצייגונגס-קראפט, אייזערנער לאגיק, שטאלענעם ווילען, וואס ווייס נישט פון קיין שוועריגקייטען, מיט ביישפיעלאזער נייטיגער מאכט איבער אלץ, וואס קומען מיט איהם אין בערוהרונג —

ער, מיט זיין נאציאנאלען שטאלץ אלס יעדער איז מיט דער פערקערפערונג פון דער עכט-יודישער עקשנות פון'ם עם קשה ערף —

ער ברענגט אונז האפנונג אויף בעססערע צייטען און גלויבען אין דעם, אז מיר וועלען אלע שוועריגקייטען גובר זיין, דערפאר, ווייל מיר האבען דעם שטארקסטען פארבינדעטען אין קאמף — די אונערשיטערליכע איבערציינונג, אז דער אמת מוז מנצח זיין, און אז אין קאמף מיט דער ברוטאלער מאכט פון פערשידענע מאכט-האבער וועט די אויסגעפרובטע מאראלישע קראפט פון יודישען פאלק געקרוינט ווערען מיט א נצחון.

א סך גאונים האט דאס יודישע פאלק ארויסגעגעבען. פיל יודישע גאונים האבען מיר אויך אין אונזער דור. אבער זעלטען ווער פון זיי איז געבליבען געטריי דעם פאלק. צו קליין שיינט זיי דאס יודישע פאלק, צו ארים די יודישע ווירקליכקייט, אז זיי זאלען איהר ווידמען זייערע קרעפטען. די פרעמדע וועלט איז פיל גרעסער, רייכער, אויסערליך שענער. זשאבאטינסקי איז איינער פון די, וואס האט זיך געווידמעט זיין פאלק אינגאנצען. אלע זיינע קרעפטען, זיין גאנצע נשמה, זיין גאנצע קונסט וואונדערבארע אראטארישע טאלאנט, וואס ווערט פערגליכען מיט די וועלט-בערימטע בריאן און לאיד דזשארדזש, העכער, זיין גאנצע פערזענליכקייט, טעג און נעכט אין איינציגער אידעע, אין איינציגען היילינגטום. וואס ווערט פון דער וועלט אונטערדריקט און פערשוועכט, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס ער האט געדינט דער גאנצער וועלט אלס לעהרער, דאס איז דאס יודישע פאלק.

וולאדימיר זשאבאטינסקי'ן דעם אייביג-יונגען טעמפעראמענטפולען קעמפער פאר'ן יודישען פאלק און יודישען לאנד, דעם פערהערליכטען פיהרער און טרוימער, וואס האט היינטיגע וואך שטיל און בעשיידען געפייערט זיין פופציג-יעהריגען געבורטס-טאג, בעגעגענט דאס יודישע לאדז מיט א הערצליכען ברוך הבא!

צווייטע סעסיע פון דער צענטראלער פערוואלטונג פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט

פארבערייטונגען ארויסצוגעבען א יודיש-וויסענשאפטליכע ענציקלאפעדיע.

ווילנא. (יטא) די טעג איז דא אפגעהאלטען געווארען די צווייטע סעסיע פון דער צענטראלער פערוואלטונג פון „יווא“, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט די מיטגלידער פון ווילנא, ווארשא, בערלין און ריגע, ווי אויך ה' י. ל. הן, אלס פארשטעהער פון דער אמעריקאנער אפטיילונג און אייניגע מיטגלידער פון ראט, קוראטאריום און די וויסענשאפטליכע סעקציעס. אויף די זיצונגען איז אונטערגעפיהרט געווארען א סך-הכל פון דער ארבייט און עס איז אנגעמערקט געווארען א פלאן פאר'ן קומענדיגען יאהר.

ד"ר מ. ווייינרייך האט אפגעגעבען א בעריכט. הגם מיט גרויס שוועריגקייט, איז דאך געלונגען צו פערענדיגען דעם בנין פאר'ן „יווא“ אין ווילנא. אויך די זאמלונגען האבען זיך פאר דער צייט שטארק פערגרעסערט. עס זענען צוגעקומען פיל נייע ווערטפולע מאטעריאלען, פריוואטע און געזעלשאפטליכע ארכיווען, ווי צ.ב. דובנאוו'ס ארכיווען, ווינאווער'ס ארכיוו, דער גאנצער ארכיוו פון אסטראגער קהלה וכדומה. אויך די וויסענשאפטליכע ארבייט פון די סעקציעס האט זיך בעדייטענד פערגרעסערט. עס זענען טיילוויז שוין אפגעדרוקט געווארען און טיילוויז האלטען אין ארויסגעהן פון דרוק ביז 150 בויגען ריין-וויסענשאפטליכע אויסגאבען (ענטגעגען די 250 פאר די פריהערדיגע 5 יאהר). צווישען זיי: יוסף פערל'ס כתבים אין יודיש, א זאמעלבוך מאטעריאלען און דאקומענטען וועגען דער טשערנאוויצער שפראך-קאנפערענץ, דער צווייטער באנד פון „ביבליאגראפישען יאהרבוך“, דער ערשטער באנד פון ש. דובנאוו „געשיכטע פון חסידות“. די אלע ווערק וועלען ערשיינען אין משך פון די נאהענטסטע צוויי חדשים.

נאך אנ'אויספיהרליכער דעבאטע זענען אנגענומען געווארען א ריהע רעזאלוציעס: 1) אנווענדען אלע מיטלען צו פערענדיגען דעם בנין פון „יווא“ אין ווילנא און איינארדענען צו סופות קומענדיגען יאהר דעם פייערליכען חנוכת הבית, 2) גרינדען און פערבינדונג מיט שמעון דובנאוו'ס יובילעאום א ספעציעלען דובנאוו-פאנד ארויסצוגעבען וויסענשאפטליכע ווערק און שטיצען יונגע פארשער, 3) אנהויבען ארויסצוגעבען פון יאנואר 1931 א וויסענשאפטליכען חודש-זשורנאל אונטער'ן נאמען „יווא“-בלעטער“, 4) ארויסגעבען אין קומענדיגען יאהר 250 דרוק-בויגען נייע וויסענשאפטליכע ווערק.

אויף די זיצונגען איז אויך אויספיהרליך בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון א יודישער ענציקלאפעדיע און עס איז אויסגעקליבען געווארען א ספעציעלע קאמיסיע צו בעקוקען די מעגליכקייט ארויסצוגעבען אזא ענציקלאפעדיע.

——:o:——

א מלחמה אין יאהר 1932...

לודענדארפ'ס קראנקע פאנטאזיע שילדערט די שרעקען פון דער קינפטיגער פויליש-דייטשער מלחמה

גען. לודענדארף פערעפענטליכט אויף די שפאלטען פון זיין ארגאן „לודענדארפ'ס פאלקס-ווארטע“ א סעריע ארטיקלען וועגען דער איצטיגער מלחמה, וועלכע וועט, לויט זיינע נביאות, אויסברעכען אין יאהר 1932. לודענדארף פערנעמט זיך איצט מיט דער פראגע וועגען די ערשטע טעג פון דער מאביליזאציע.

די מלחמה, וועלכע לודענדארף זאגט נביאות, זאל אויסברעכען אהן א שום קינדיגונג פון די ביידע צדדים. די סיבה פון דער מלחמה וועט זיין די געגענזייטיגע שנאה צווישען די פעלקער. נאטירליך וועלען בעפאלען ווערען די „ענטוואפענטע“ דייטשען, עסטרייך און אונגארן. און איין לאגער מיט זיי וועט דאן שטעהן ענגלאנד, איטאליען און די סאוועטען, די מלחמה וועט נאכ'הויפט ווערען מיט א געוואלדיגער פערביטערטקייט אויף דער יבשה, אויפ'ן ים און אין די לופטען. וואס עס וועט ווייטער זיין, זעהט לודענדארף נישט פאר. אין די ערשטע טעג פון דער מלחמה וועלען, וואהרשיינליך פאלען זעהר פיל קרבנות פון דער דייטשער בעפעלקערונג. די דייטשע ארמעע וועט אבער נעמען א זייגעריגע נקמה אין די אלע מפלות, וואס זי האט געליטען בעת דער מלחמה פון יאהר 1914.

א בעזונדערע אפהאנדלונג גיט ער וועגען די אפעראציעס אויף דער פויליש-דייטשער גרעניץ. לודענדארף שטעלט זיך פאר אזוי דעם גאנג פון די געשעהענישען:

ביי דער פויליש-פרייסישער גרעניץ וועט אויסברעכען א קאמף צווישען דער פוילישער גרעניץ-וואך און פרייוויליגע דייטשע אפטיילונגען. די רייכסוועהר נעהמט נישט קיין אנטייל, ווייל זי ווערט קאנצענטרירט טיף אינ'ם לאנד. דער קאמף קומט פאר אויף ביידע זייטען גרעניץ און ער נעהמט אן א זעהר שוידערליכען כאראקטער. די פאליאקען, וואס געפינען זיך אויף דער דייטשער זייט פון דער גרעניץ פעראייניגען זיך מיט די פוילישע זעלנער.

א פוילישע שטורם-בריגאדע, וועלכע האט אין ערשטען טאג פון דער מאביליזאציע ארויסמארשירט פון אויבערשלעזיען, דערנעהנטערט זיך אויפ'ן דריטען טאג צו ברעסלוי. נאך דער בריגאדע מארשירען פערשידענע מיליטער-אפטיילונגען.

א פוילישע דיוויזיע מארשירט פון לעשנא קיין גלאגאוו. עס קומט צו שווערע און מערדערליכע קאמפען צווישען דער דריטער און פירטער דיוויזיע פיעכאטע און 2 דייטשע דיוויזיעס קאוואלעריע מיט'ן פעראייניגטען מיליטער פון פוילען און טשעכא-סלאוואקיען. צו הילף די דייטשען קומען 2 דיוויזיעס פילאטע און א קארפוס פון ים-פיעכאטע. די דייטשען ליידען אבער אין דעם קאמף א מפלה.

דערפאר אבער אויף צפון געלונגט עס די דייטשען צו פערנעהמען גדיניע און צו אטאקירן טשעוו. אבער אפצוראטעווען מזרח-פרייסען איז שוין צו שפעט. מזרח-פרייסען ווערט בעהערשט פון פוילישען מיליטער. די פאליאקען פערפייניגען אויף אנ'אונ'רחמנות'דיגען אופן די אקופירטע בעפעלקערונג.

„פון קעניגסבערג ביז פילאווא ליגט דאס גאנצע לאנד אין אש. די פאליאקען בעגעהען זיך שרעקליך מיט די דייטשען, וואס האבען זיך פרייוויליג בעטייליגט אין די קאמפען. די רוסישע אינוואזיע פון 14. יאהר איז מיט איהר שרעק און גרויל געווען א קינדער-שפיל, אקעגען דער קומענדיגע פוילישער אינוואזיע. די לעבען-געבליבענע מאנסבילען אין עלטער פון 17 ביז 45 יאהר ווערען אינטערנירט אין ווארשא און אין קראקא. קיין שום פעדער איז נישט אימשטאנד צו שילדערן דאס טרויעריגע בילד פון דעם אומגליקליכען לאנד.“

אט מיט אזעלכע נארישקייטען שפייזען זיך איצט די מוחות פון די דייטשע נאציאנאליסטען.

דאס נייע קהלות-געזעץ אין איטאליען

ווערט קריטיקירט דורך דער ענגלישער רעגירונג

לאנדאן. (יטא) בערוהרענדיג דעם איצט פערעפענטליכטען איטאליענישען געזעץ וועגען דער ארגאניזאציע פון די יודישע קהלות, שרייבט דער „מאנטשעסטער גארדיען“: ביז איצט האבען די יודען געמעגט גרינדען אויף אייגענער איניציאטיווע פעראיינונגען פאר געזעלשאפטליכע און ערציהערישע צוועקען. איצט ווערען זיי געצוואונגען צוזאמענצושליסען זיך אין איין יודישען פעראבאנד, וואס זאל בילדען א „מעכטיגע קערפערשאפט פאר דער פערטרעטונג פון אלע אינטערעסען פון איטאליענישען יודענטום“. דאס דאזיגע נייע געזעץ ענטשפרעכט דער פאשיסטישער נייגונג צוזאמענצושליסען די איטאליענישע בעפעלקערונג אין קארפאראציעס. דאס בעדייט אבער אויך גלייכצייטיג די געפאהר פון דער בעטאנונג פון א ראסען-אונטערשייד, וועלכען עס האבען ביז היינטיגען טאג אנ'אהנונג בלויז זעהר ווייניג איטאליענער. ווען דער פאשיזם נעמט בכלל אן וועלכע עס איז שטעלונג לגבי דעם יודענטום, איז עס א פיינדליכע, הגם דאס קומט בלויז זעלטען צום אויסדרוק. דער פאשיזם שטרעבט צו פערזיכערן זיך די „קאנטראל“ איבער די איטאליענישע יודען אויפ'ן פאל, אויב ער וועט זיך ווען עס איז פיהלען בעדראהט פון אט דער זייט.

——:o:——

„די נאציאנאל-סאציאליסטען זענען, ווי א שפיי וואס וועט באלד פערגעהן“

טאמאס מאן כאראקטעריזירט היטלער'ן און זיינע לייט

בערלין. (יטא) דער בערימטער דייטשער שריפטשטעלער טאמאס מאן כאראקטעריזירט אין „בערלינער מארגענפאסט“ אויף פאלגענדען אופן די נאציאנאל-סאציאליסטישע (היטלער'שע) בעוועגונג:

„די נאציאנאל-סאציאליסטען, ווי א פארטיי, בעטראכט איך אלס א שפיי, וואס וועט באלד פערגעהן. די מורא פאר די נאציאנאל-סאציאליסטען איז איבערגעטריבען און נישט נויטיג. דער וואהל-ערפאלג פון די היטלעריסטען, וועלכער ערקלערט זיך מיט זעהר קאמפליצירטע מאטיווען, קאן שוין אין משך פון איין יאהר צעשטרייט און אויסגעוועבט ווערען, מחמת עס האנדעלט זיך אין דעם פאל אויסשליסליך וועגען צופעליגע וועהלער-אנהענגער. פון זייערע איטאליענישע פריינד אונטערשיידען זיך די דייטשע פאשיסטען מיט זייער אונערהערטען מאנגעל פון גייסט. איך קען אויך מוסאליני'ן נישט ליידען, אבער אין פערגלייך מיט'ן הער היטלער איז ער דאך א האלבער גאט. מוסאליני ווייס דאך ווענינגסטענס עפיס וועגען דער וועלט“.

די לאָדזשער „וויזאָ“ אין איהר נײַעם לאָקאַל

צום חנוכת הבית אויף שיענקעװיטש-גאַס 26

קומענדיגען שבת, דעם 28. אָקטאָבער 8 אַ זייגער אָװענד, קומט פֿאָר דער חנוכת הבית פֿון נײַעם גרויסען, שעהנעם לאָקאַל פֿון דער יודישער פֿרויען-אָרגאַניזאַציע „וויזאָ“ אויף שיענקיעװיטשא גאַס 26. די אַלװעלטליכע יודישע פֿרויען אָרגאַניזאַציע „וויזאָ“, װעלכע איז געגרינדעט געװאָרען פֿון אַ קלײנער גרופּע טיכטיגע ציוניסטישע פֿרויען אין יאָהר 1920 אין לאָנדאָן, פֿײַערט איצט דעם יובילעאום פֿון איהר 10-יעהריגער טעטיגקײט.

פֿון דער דעמאָלדיגער קלײנער גרופּע איז איצט די געזעלשאַפֿט אויסגעװאַקסען אין אַ גרויסער, מעכטיגער פֿרויען אָרגאַניזאַציע װאָס צעהלט אין איהרע רײהען צענדליגער טויזענדער מיטגלידערינס אין אייראָפּא און אין אַמעריקא. די װיכטיגע אויפֿגאַבען פֿון „וויזאָ“ און איהר טעטיגקײט האָט אַ גרויסע בעדײַטונג נישט נאָר פֿאַר דער יודישער פֿרוי, װעלכע שטרעבט צו פֿערנעמען דעם געהעריגען פּלאַץ, װאָס די פֿרוי פֿערנעמט בײַ אַנדערע פֿעלקער, נאָר אויך פֿאַר דעם גאַנצען יודישען צבור בכלל. עס איז שוין איצט כמעט נישטאָ קײן איין לאַנד אויף דער װעלט, װאו „וויזאָ“ זאָל נישט האָבען איהרע אָפּטײלונגען און זי פֿערנעמען זיך מיט קולטורעלער און ערציהערישער טעטיגקײט.

די לאָדזשער „וויזאָ“ אָפּטײלונג איז געגרינדעט געװאָרען מיט 3 יאָהר צוריק און די גאַנצע צײַט האָט זי געפֿיהרט אַ רײַכע פֿיל פֿערצװײַגטע טעטיגקײט. האָט אויך פֿאַר'ן קומענדיגען װינטער „וויזאָ“ צוגעגרייט אַ ברײַטע אַר- נײַעם פּראָגראַם.

עס האָבען זיך שוין אָנגעהויבען אין נײַעם לאָקאַל פֿון „וויזאָ“ פֿאַר די מיטגלידערינס די קורסען פֿון דער העברעאישער שפּראַך, פֿאַר אָנפֿאַנגערינס און אַװאַנסירטע. עס זענען שוין געעפֿענט געװאָרען 3 פֿרעבעל שולען אין העברעאיש פֿאַר קינדער אין עלטער פֿון 3 ביז 6 יאָהר. די פֿרעבעל שולען געפֿינען זיך אין דעם שעהנעם מיט אַ גאָרטען אַרומגערינגעלטען לאָקאַל פֿון „וויזאָ“ די צװײטע אויף זאַקאָנטנע 40 און די דריטע אויף גײַערס מאַרק.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך די לײטונג פֿון „וויזאָ“ בעזונדערס פֿער- אינטערעסירט מיט דער צוגרייטונג פֿון קװאַליפֿיקאַציאָנע און געניטע ערציהערינס פֿאַר יודישע קינדער-גאָרטענס און קינ- דער הײמען, און אין גיכען װערט אין לאָקאַל פֿון „וויזאָ“ געעפֿענט אַ סעמי- נאַר פֿאַר יודישע פֿרעבעליסטינס מיט אַלע רעכט פֿון אַ רעגירונגס סעמינאַר.

אויך פֿאַר דער יוגנער „וויזאָ“, װעל- כע צײלט שוין פֿיל מיטגלידערינס עפֿענט זיך די טעג דער סעמינאַר פֿאַר היסטאָרי- יע פֿון ציוניזם, קורסען פֿון דער יודי- שער היסטאָריע, פֿון דער ענגלישער און פֿראַנצויזישער שפּראַך. גימנאַסטיק, ספּאָרט אוּבונגען, האַנד אַרבײט א. א. װ. אויך פּראָיעקטירט די פֿערװאַלטונג פֿון „וויזאָ“ אײַנצואָרדנען אין אײגענעם לאָ- קאַל הויז װירטשאַפֿט קורסען.

די העברעאישע „סטודיע“, װעלכע געפֿינט זיך בײַ „וויזאָ“, איז שוין צו- געטרעטען צו איהר אַרבײט.

די קאָמיסיע פֿון די „וויזאָ“ מיטגלידער- רינס, װעלכע האָט איבערגענומען די אָנפֿיהרונג איבער דער קינדער אָבראָנ- קע „הרצליה“, איז שוין צוגעטרעטען צו איהר אַרבײט און האָט אין דעם פּריש רעמאָנטירטען לאָקאַל פֿון „הרצליה“ אָנ- גענומען פֿון די אָרעמסטע פֿון לאָדז 100 קינדער װעלכע בעקומען דאָרט עסען, טרינקען און אויך אַ גוטע העברעאישע ערציהונג אונטער דער אויפֿזיכט פֿון קװא- ליפֿיצירטע פֿרעבעליסטינס.

די „וויזאָ“ קאָמיסיע פֿון קרן הקימת קרן היסוד און אַנדערע, הויבען שוין אויך אָן די טעג זײער טעטיגקײט. דאָס פּרעזידיום פֿון „וויזאָ“ האָט בעשלאָ- סען, אויף דער בײַטע פֿון די פּראָװינץ שטעט, אַהין אַרויסצופֿאָהרען און גרינ- דען דאָרט „וויזאָ“ אָפּטײלונגען.

די טעטיגקײט פֿון לאָדזשער „וויזאָ“ װאַקסט פֿון טאָג צו טאָג, אויך װאַקסט די צאָהל פֿון איהרע מיטגלידערינס, װעל- כע נעמט אַרום װאָס אַמאָל אַלץ ברײטע- רע קרײַזען פֿון די יודישע פֿרויען. עס איז אָבער נויטװענדיג, אַז די פֿרויען פֿון אונזער שטאָדט זאָלען נעמען אַ ברײט פֿיל פֿון די יודישע פֿרויען אין אַמעריקע און מזרח אייראָפּע, װאו יעדער פֿרוי האַלט פֿאַר איהר עהרען חוב צו זײַן אַ מיטגלידערין פֿון „וויזאָ“, און נישט װאַר- טען ביז מען װעט יעדער בעזונדער פֿערבעטען צו מיטאַרבײטען.

יעדע יודישע פֿרוי דאַרף זיך אַלײן מעלדען, דאַרף אַלײן צוטרעטען צו „וויזאָ“, װאו זי װעט זיכער קאָנען געפֿינען אַן אַרבײטס פֿעלד, װאָס װעט איהר אַרויסציהען פֿון דעם אַלטעגליכען װאָכען- דיגען גראָהען לעבען און װעט איהר געבען אַ העכערען און טיפֿערען אינ- האַלט געבען.

מ. רעזניק

פֿון לאָדזשער װאַהל-פֿראָנט

װאַהל-קאָמיטעט פֿון בלאָק צו פֿערטײדיגען די רעכט פֿון יודישען פֿאָלק אין פּוילען בײַ דער אַרבײט.

פֿון די פֿערשידענע ליסטעס אין דער יודישער גאַס איז צו בעמערקען נאָר די זעהר אינטענסיװע אַרבײט פֿון װאַהל- קאָמיטעט פֿון דער ליסטע 17. אַ נאָמען װאָר קומען פֿאָר פֿערזאַמלונגען אין די יוגענד-אָרגאַניזאַציעס. ביז איצט זענען שוין מאָביליזירט געװאָרען צו דער װאַהל-אַרבײט ביז 5000 יוגענדליכע פֿון אַלע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס.

• • •

נעכטען אָװענד זענען פֿאָרגעקומען פֿערזאַמלונגען אין „צעירי מזרחי“, בײַ די אַקאַדעמיקער װי אויך אין „גויש עבודה“. איבעראַל זענען געקומען הונ- דערטער מיטגלידער. עס האָבען גערעדט די פֿאָרשטעהער פֿון די אָרגאַניזאַציעס, װי אויך פֿאָרשטעהער פֿון װאַהל-קאָמי- טעט. עס זענען אָנגענומען געװאָרען רע- זאָלוציעס צו מאָביליזירען אַלע חברים אין רשות פֿון װאַהל-קאָמיטעט פֿאַר דער ליסטע 17. די יוגענדליכע מיטגלידער בעזוכען שוין די לאָדזשער יודישע בע- פֿעלקערונג און פֿערטײלען די אויפֿרופֿען פֿון דער ליסטע 17.

• • •

פֿון װאַהל-קאָמיטעט פֿון בלאָק צו פֿערטײדיגען די יודיש-נאַציאָנאַלע רעכט אין פּוילען טײלט מען אונז מיט, אַז די ידיעה אין אַ געװיסער װאַרשאַװער יו- דישער צײַטונג װעגען פּסול'ען די ליס- טע 17 אין קאַליש איז. פֿאַלשטענדיג אויסגעזויגען פֿון פֿינגער.

• • •

(§) פֿאַר די לאָדזשער פֿאַבריקען איז נעכטען פֿערטײלט געװאָרען אַ נײַער אויפֿרוף פֿון לאָדזשער „צענטראַלאָװ“. די אַרבײטער װערען גערופֿען צו שטימען פֿאַר דער ליסטע פֿון „צענטראָלאָװ“.

• • •

(ב) שבת װעט פֿערענדיגט װערען די אַרבײט בײַם קאָנטראָלירען די אויטענ- טישקײט פֿון די אונטערשריפֿטען פֿון די קאַנדידאַטען-ליסטעס. זונטאָג אָװענד װעט רעציטירט װערען דער גורל פֿון די בעזונדערע ליסטעס. ערשט דאַן װעט מען װיסען, צי װעלכע עס איז ליסטעס זענען נע'פּסל'ט געװאָרען.

ליצִיטאַציעס אין די מאַגיסטראַטען

פֿון סטריקאָװ און קאָנסטאַנטין

(ב) אויפֿ'ן 30. ד. ח. איז בעשטימט אַ ליציטאַציע פֿון סטריקאָװער מאַגיס- טראַט פֿאַר נישט בעצאָהלטע װעקסלען; דעם 4. נאָװעמבער װעט פֿאָרקומען אַ ליציטאַציע אין קאָנסטאַנטינער מאַגיס- טראַט. עס װעלען ליציטירט װערען הער- װײַל נאָר מאַגיסטראַט-אײַנריכטונגען.

ריהרענדע סצענע אין לאָדזער זשאַנדאַמעריע

פֿאַטער ברענגט זײַן זוהן אַ דעזערטיר צוריק צום מיליטער

מיט אײניגע חדשים צוריק איז אַרײַנגעצויגען געװאָרען אין די מילי- טערישע רײהען דער לאָדזער טשעסלאַװ זשענטאַלסקי, װעלכער האָט געדינט אין לוצק. דאָס דינען האָט דעם יונ- גערמאַן געװיס נישט געפֿאַלען, און אין אַ פּאָר װאָכען אַרום איז ער אַנט- לאָפֿען. ער האָט זיך אַרומגעװאַלגערט אין דערפֿער, אין שטעט, געגאַנגען צו- פֿוס, גע'גנב'עט זיך אומעטום, װי אַ שאָטען, און געליטען גרויסע צרות, מעהר געהונגערט, װי געגעסען. פּאָלי- ציי האָט איהם נישט געקענט געפֿינען לאַנג אַזוי לײַדען איז זשענטאַלסקי'ן געװען אונמעגליך, איז ער דעריבער געקומען קײַן לאָדז. דער פֿאַטער האָט דעם זוהן אָבער נישט אַרײַנגעלאָזט, אַ שמוציגען, אָג'אָפּגעריסענעם און אָפּ- געשליסענעם האָט ער דעם זוהן נעכ- טען געשלעפּט צו דער לאָדזער זשאַנ- דאַמעריע און דאָרט איבראַגעגעבען איהם אַלס דעזערטיר.

אין דער זשאַנדאַמעריע האָט זיך אָפּגעשפּילט אַ ריהרענדע סצענע. דער פֿון פֿאַטער פֿערשטויסענער דעזערטיר האָט געװײנט און געפֿאַלען אין אָהנ- מאַכט.

——0§0——

טעאַטער און קונסט

„אין פּאַליש אויף דער קײט“

נאָהנטסטע פּרעמיערע בײַ דער „יודישע טעאַטער-סטודיע“

אַ גרויסען אינטערעס אין אונזער שטאָט, האָט אַרויסגערופֿען די נײַע גרויסע אויפֿפֿיהרונג פֿון י. ל. פּרץ'ס „אין פּאַליש אויף דער קײט“ דורך דער „יודישע טעאַטער סטודיע“, װאָס װעט פֿאָרקומען פֿרײַטאָג, ד. 14. נאָװעמבער אין „הזמיר“.

די „יודישע טעאַטער סטודיע“, װעל- כע רעקרוטירט זיך פֿון אַרבײַטער- אינטעליגענץ איז בײַם הײַנטיגען טאָג די ערנסטע און אינטענסיװסטע טעאַ- טער-סטודיע אין אונזער שטאָט, האָט שוין בײַ דער אויפֿפֿיהרונג פֿון שלום- עליכם'ס „גאָלדגרעבער“ בעװיזען צו געװינען די סימפּאַטיע און אָנערקע- נונג פֿון בעסערן טעאַטער עולם. צו- טרעטענדיג אויפֿצופֿיהרען צום ערשטען מאָל אין פּוילען פּרץ'ס װערק „אין פּאַליש אויף דער קײט“ האָט זיך די סטודיע אָפּגעגעבען אַ גענויען דין וחשבון פֿון איהר שװערע אויפֿגאַבע און איז צוגעטרעטען מיט דער גרעסטער אָפּ- פֿערװיליגקײט און פֿלײַס און נאָך אַ 4-חדשים'דיגע אַרבײט װעלען מיר האָ- בען די מעגליכקײט צו זעהן י. ל. פּרץ'ס גרויס װערק אויף דער יודישער ביהנע.

——:0:——

יודיש טעאַטער פֿילהאַרמאָניע נאַרוטאָװיטש 20

יוד. אַרט.-פֿעראײן אין פּוילען. — דירעקטאַריאַט פֿון די פֿעראײנס-טעאַטערן בעפֿולמעכטיגטער דיר.: א. שטאַקפֿעדער – לײטער: א. בעזמאַן

אײלט צו זעהן! די לעצטע גאַסטשפּילן אײלט צו זעהן!

פֿון דער אַמעריק. קינסטלערין, ליבלינג פֿון לאָדזער און װאַרשאַװער עולם

אננאַ יאַקובאָװיטש

פֿרײַטאַג, דעם 24-טן און שבת, דעם 25-טן אָקטאָבער 9 אָװענט

פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז! פּרעמיערע!

די גרויסע סענסאַציאָנעלע פּיעסע מיט געזאַנג

די משוגעגע

אין 3 אַקטען פֿון ס י ג אַ ל רעזשיסירט פֿון הײמאַן יאַ- קובאָװיטש

הויפּט-ראָל „מאַניטשקע“ פֿיהרט אויס אננאַ יאַקובאָװיטש.

שבת, ד. 25-טן אָקט. 4 בײטאָג צו ביליגע פּרײַזען פֿון 80 גר. אָן פֿאָזיטיװ צום לעצטען מאָל – הײמאַן יאַקובאָװיטש'ס גרעסטער שלאַגער

אַמעריקאַנער חתונה

הויפּט - ראָל „סאַסי“ אַננאַ יאַקובאָװיטש

מאָנטאַג, ד. 27. אָקט. 9 אָװ. פּאָפּולערע פֿאָרשטעלונג פֿון 80 גר. אָן גרויסע סענסאַציע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז װעט אננאַ יאַקובאָװיטש אויפֿטרעטען אין גרעסטען שלאַגער פֿון סעזאָן

די אײביגע מאַמע

הויפּט-ראָל „פֿרידאַ“ פֿירט אויס צום ערשטען מאָל אננאַ יאַקובאָװיטש.

ס'נעמט אָנטײל דער גאַנצער אַרטיסטען-אַנסאַמבל פֿון װאַרשאַװער טעאַטערס דיריגענט ל. זעלמאַן. – בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פֿון פֿילהאַרמאָניע

געהײמנישפֿולער מאָרד אין לאָדז

געקומען קויפֿען אַ רעװאָלװער און דערשאָסען מיט איהם זײַן פֿערקויפֿער

(§) אין די פֿאַמיליען-הײַזער פֿון דער פֿירמע „געהאַ“, אויף נאַװאָ 20 װאוינט דער 46-יעהריגער יוזעף װיאַנ- זאָװסקי, אַ געװעזענער אַרבײטער פֿון דער גלאַז-הוטע פֿון דער דערמאָנטער פֿירמע. װיאַנזאָװסקי איז אַן'אַלמן. פֿון „הײמליכקײט“ װעגען האָט ער אַרײַנ- גענומען צו זיך אַ פֿרײַנדין, אַ געװיסע אננאַ ראָסאַראַצקאַ. האָבענדיג אָנגעזאַ- מעלט אַ שטיקעל פֿערמעגען, האָט װיאַנזאָװסקי בעשלאָסען צולעבען פֿון פּראָצענט. אחוץ דעם האָט ער אין גע- הײם פֿערקױפֿט אַ גלעזעל בראָנפֿען, צוליב װאָס ער איז שוין מעהר װי אײנמאָל געװען אין קאָנפֿליקט מיט'ן שטראָף-געזעץ. ער האָט זיך אָבער אַזוי געשיקט אײַנגעאָרדענט, אַז קײן אײן מאָל האָט מען בעת די פֿילע רעװיזיעס נישט געטראָפֿען קײן אָנצײכעניש פֿון שפּריט.

מיט אַ קורצער צײַט צוריק איז צו װיאַנזאָװסקי'ן געקומען אַן'אומבעקאַנ- טער, װעלכער האָט געבעטען, אַז װיאַנ- זאָװסקי זאָל איהם באָרגען 40 זל. און אַלס משכון האָט ער אײַנגעלעגט אַ רעװאָלװער. אין דער זעלבער צײַט האָט װיאַנזאָװסקי זיך בעקאַנט געמאַכט מיט'ן 48-יעהריגען יוזעף קורעק פֿון ראָבראַ 11. שפּעטער איז צװישען װיאַנ- זאָװסקי'ן און קורעק'ן געקומען צו קאָנפֿליקטען צוליב בראָנפֿען און צו- ליב דעם געבאָרגטען געלד בײַ װיאַנ- זאָװסקי'ן. די מחלוקת'ן האָבען דער- פֿיהרט דערצו, אַז קורעק האָט גע- דראָהט װיאַנזאָװסקי'ן מיט נקמה דער- בײַ אָבער האָט ער איהם נישט אויפֿ- געהערט צו בעזוכען.

נעכטען, אַרום 11 פֿאַרמיטאָג איז קורעק צוזאַמען מיט אַן'אומבעקאַנטען געקומען צו װיאַנזאָװסקי'ן און איהם ערקלערט, אַז ער האָט געבראַכט אַ קונה אויפֿ'ן רעװאָלװער' װאָס איז שוין איצט זײַן אײגענטום. װיאַנזאָװסקי האָט געהײסען זײַן געליבטע, זי זאָל אַרויס- נעמען פֿון דער שאַנק דעם רעװאָלװער װעלכען זי האָט דערלאַנגט דעם אומ- בעקאַנטען, בעקומענדיג דעם רעװאָל- װער האָט דער קונה ערקלערט, אַז ער איז נישט מעהר װערט װי 25 זל. דער- בײַ האָט דער אומבעקאַנטער אַרויסגע- נומען פֿון טאַש אַ רעװאָלװער ערקלע- רענדיג, אַז אויב װיאַנזאָװסקי'ס רעװאָלװער װאָלט געװען פּונקט אַזעל- כער װי זײַנער, װאָלט ער מעהר װערט געװען. אין זעלביגען מאָמענט האָט דער אומבעקאַנטער אויסגעשאָסען צו װיאַנזאָװסקי'ן, װעלכער איז גראָד גע- װען אָנגעלעהנט אויפ'ן בעט די קויל האָט דורכגעשאָסען װיאַנזאָװסקי'ס האַלז איז אַדורך דורכן קאָפּ און איז געבלי- בען שטעקען אין קישען פֿון װאַנען פּאָליציי האָט זי אַרויסגענומען.

באַלד דערויף זענען קורעק מיט דעם שיסער אַרויס פֿון דער שטוב װאו עס איז פֿאָרגעקומען דער מאָרד.

װיאַנזאָװסקי איז געשטאָרבען, אײ- דער די פּאָגאָטאָװיע איז אָנגעקומען.

די פּאָליציי האָט אונטערגענומען אַן'אויספֿאָרשונג כדי פֿעסטצושטעלען װער עס איז דער מערדער און פֿאַר- װאָס ער האָט אויסגעפֿיהרט זײַן מער- דערישע טאַט.

און װאָס װײַטער?

צו די א צ ײנע פּאָליטישע לאַגע אין ציוניזם

א.ד.ט. קומט פֿאָר מאָרגען פֿרײַטאָג אָװענד אין „התאחדות“ אַ רעפֿעראַט פֿון ד"ר מאַרטאַקאָװער, מיטגליד פֿון אַקציאָנס-קאָמיטעט.

...טער רעפֿעראַט פֿון װ. זשאַבאָטינסקי

הײַנט דאָנערשטאָג 8.30 אָװענד װעט אין פֿילהאַרמאָניע-זאַל האַלטען אַ רע- פֿעראַט דער פֿיהרער פֿון דער רעװיזיאָ- ניסטישער פּאַרטײַ, דער שעפֿער פֿון יו- דישען לעגיאָן און זעהר גלענצענדער רעדנער ה' װלאַדימיר זשאַבאָטינסקי א. ד. ט.: „ענגלאַנד, אַראַבער און יודען“.

כדי צו געבען די מעגליכקײַט דעם יו- דישען לאָדז צו הערען די אינטערעסאַנ- טע אײַנדרוקען פֿון װלאַדימיר זשאַבאָ- טינסקי, װערט אײַנגעאָרדענט אין דעם זעלבען זאַל קומענדיגען דינסטאָג אַ צװײטער רעפֿעראַט א.ד.ט.: „מיט װאָס האָבען מיר זיך פֿערזינדיגט און װאָס איז דער אויסגאַנג“.

בילעטען װערען שוין פֿערקויפֿט בײַ דער קאַסע פֿון „פֿילהאַרמאָניע“.

פֿערשאָלטען בלוט

גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון דער הײַנטיגער צײַט

(56 פֿאָרטזעצונג)

— אָבער װאָס פֿרעגט איהר עפּעס, הער גראַף? װאָלט די געשיכטע אַנדערש געװעזען, װאָלט איך דאָך איצט נישט געזעסען בײַ אײַך און זיך געמיטליך געזויפּט אַ גלעזעל מאָ- קאַ. די זאַך איז אין בעסטען אָרדנונג, הער גראַף!

— אמת? איז טאַקע דאָס יונגע מײדעל פֿערשװאונ- דען געװאָרען? — האָט דער גראַף פֿערחידושט געפֿרעגט.

— נײן, זי איז בלויז בעהאַלטען געװאָרען אויף אַ זי- כער אָרט.

— ערקלער מיר דאָס דײטליכער! האָסטו זי טאַקי מיט געװאַלט אַװעקגעשלעפּט פֿון איהר הויז? האָלסטו זי ערגיץ אײַנגעשלאָסען?

— די זאַך איז אַזוי, גנעדיגער הער גראַף, מיר האָט זיך פֿערגעלוסט צו פֿערברענגען אַ ביסעל מיט דעם ראָזיגען שעהנעם מײדעל, אָבער ביז איצט האָב איך עס נאָך נישט גמאַנט צו טון. װער װײס, װאָס נאָר אַ צופֿאַל עס קאָן דאָס אַלעס פֿערראַטען! איך האָב זיך אָבער דערצעהלט, אַז ס'װעט בעסער זײַן, װען זי װעט ערגיץ אין װאַסער אַרומשװימען. און װער װײס, ליבער הער, װאו זי געפֿינט זיך שוין איצט?

— איז דאָס טאַקע אמת?

— אויף מײַן עהרען-װאָרט, הער גראַף, דאָס מײדעל װעט אײַך שוין קײנמאָל מעהר נישט קומען אונטער די אויגען!

— און װאָס איז געװאָרען מיט בערנאַרד ראַנדמאַן?

— אָ, דאָס איז געװען אַ פֿאַסקודנע געשיכטע האָט איהר שוין געהערט פֿון דער שׂרפֿה.

— װעגען װאָס פֿאַר אַ שׂרפֿה?

— אהאַ, איהר װײסט דען נאָך נישט? װעל איך אײַך טאַקי דערצעהלען. איהר װעט ממש שטויגען איבער מײַן גענויאַלער ערפֿינדונג. איך האָב אונטערגעצינדען דאָס הײַ- זעל, אין דעם זעלבען מאָמענט, װען איך האָב בעלאַ'ן אַװעק געשלעפּט פֿון דאָרט.

— װאָס, דו האָסט — — —

— נו, יאָ, איך זאָג דאָך אײַך, אַז איך האָב דאָס הויז אונטערגעצונדען נאָמירליך פֿאַלט דער פֿערדאַכט פֿון אונ- טערצינדען אויף די מאַלער פֿון אַרעסטירטען. װען מען װעט איהר קערפּער, שפּעטער געפֿינען אין װאַסער, װעט דאָך די געשיכטע קלאָר װערען! װי מײנט איהר הער גראַף, איז דאָס נישט געװען קײן גענויאַלער אײַנפֿאַל? — האָט זיך רײנהאַרד צולאַכט.

— הם, דו קענסט דיר איצט לײכט אָפּזאָגען, װײל דו האָסט געהאַט מזל!

— מען מוז בלויז פֿערשטעהן, װאָס מען טוט! — האָט דער באַנדיט געענטפֿערט.

— און װאָס הערט זיך פֿון אַמעריקאַנער?

— נו, יאָ, דער איז אויך שוין אויף יענער װעלט. און נענאַנגען איז ער מיט'ן זעלבען װעג, װי דאָס מײדעל.

— װאָס, ס'איז אײַך דאָס אויך געלונגען?

— יאָ, גנעדיגער הער, ס'איז אַלץ אין בעסטען אָרד- נונג. מײַנע קאָלעגען האָבען איהם פֿערנאַרט אויף די בריק און מיט אַ שטויס איהם אַראָפּגעװאָרפֿען אין ים אַרײַן. זײַן קערפּער װעט אודאי אין עטליכע טעג אַרום קאַפּויער שװימען.

— איז דאָס אמת, רײנהאַרד?

— אויף מײַן עהרען-װאָרט!

— און פֿון װאַגען װײסטו, אַז ער איז טויט?

— אָ, זיכער! ס'איז דאָך גאָר נישט נעװען, װער ס'זאָל איהם ראַטעװען. איבעריגענס, מײַנע קאָלעגען האָבען נישט קײן האַלבע אַרבײט, איידער זײ האָבען איהם געשיקט אין ים אַרײַן האָט ער בעקומען אַ מעסער אין האַרץ אַרײַן!

— האָט דער פֿערברעכער געזאָגט אַ ליגען.

בײַ די דאָזיגע װערטער האָט ער זיך אָנגעגאָסען אַ צװײטע גלעזעל מאָקאַ און עס שנעל אַראָפּגעצויגען.

דער גראַף האָט לײכטער אָפּגעאָטעמט און לאַנגזאַם שפּאַצירט איבער'ן צימער.

— אַלזאָ דאָס מאָל זענען מיר ערלעדיגט, הער גראַף. האָט איהר אפשר נאָך עטװאָס צו בעזאָרגען? — האָט רײנהאַרד אײַפֿמעטיג אָנגעהויבען.

— נײן, אָבער איך בין דיך מחרב, דו זאָלסט נישט שפּילען די ראָל פֿון אַ דזשענטעלמאַן, װאָרום דו װעסט אַרונטערפֿאַלען!

— יאָ, איך האָב מיר שוין טאַקע די זאַך אויך אויס- פֿערגעלעגט. נײן, איך װעל עס נישט מעהר מאַכען. יאָ, הער גראַף, װען איהר װעט מיך ברויכען, װײסט איהר דאָך מסתמא, װאו מיך צו געפֿינען?

דער גראַף האָט אַ שאָקעל-געטאָן מיט'ן קאָפּ און רײנהאַרד האָט באַלד דערויף פֿערלאָזען דאָס צימער.

— ענדליך בין איך אַביסעל זיכערער געװאָרען. איך רעד- לען נאָך הײַנט אַװעקצופֿאָהרען, װײל איך דאַרף נישט אַרעלאָ'ן אַזוי לאַנג לאָזען װאַרטען אויף מיר — האָט דער גראַף געמורמעלט צו זיך, פֿערדרויכענדיג אַ ציגאַר.

מיט אַ צײַט שפּעטער איז אָנגעקומען גראַף ערנאַר.

— האָסטו שוין געהערט, פֿאַטער? — האָט ער גע- פֿרעגט.

— װעגען װאָס רעדסטו דען?

— בעלאַ האָט אונטערגעצונדען דאָס הויז און זי איז פֿערשװאונדען געװאָרען.

— װאָס?

— אַזוי דערצעהלט מען אין שטאָט. דאָס הויז איז אינגאַנצען אָפּגעברענט געװאָרען און דאָס מײדעל איז אין ערגיץ נישט צו געפֿינען, — האָט ערנאַר געענטפֿערט, און מיט אַ שאַרפֿען דורכדרינגליכען בליק אָפּגעמאָסטען זײַן פֿאַטער.

דער אַלטער גראַף האָט אַראָפּגעלאָזט זײַן קאָפּ אויף דער ערד און זיך צולאַכט.

— װעסטו נאָך לאַנג דאָ פֿערבלײַבען, אָדער װעסטו באַלד אַהײמפֿאָהרען? — האָט ערנאַר װײטער אָנגעהויבען.

— יאָ, איך רעכען נאָך הײַנט אָפּצופֿאָהרען פֿון דאַ- נען. װילסטו מיך אפשר בעגלײטען, כדי דו זאָלסט בײַ דער געלעגענהײט װײלען אויפ'ן שלאָס רײנפֿעלדר?

— נײן, דאָס קען איך נישט.

— װי דו װילסט. איך צװינג דיך נישט דערצו. פֿערגעס אָבער נישט צו בעזוכען דעם באַנקיר ראָזען! — האָט זיך דער גראַף צושמײכעלט.

— איך װעל אויך געדענקען צו טרײסטען דאָס פֿרײַ- לײן ראָזען צוליב'ן פֿערלוסט פֿון איהר ברודער.

— אַלזאָ, מיר װעלען זיך שוין איצט געזעגענען, טאָ- מער קומט מיר איצט אונטער אַ בעקװעמער צוג פֿאָהר איך שוין איצט אָפּ.

— אַדיע, פּאַפּאַ! אַ גרוס פֿאַר אַרעלאָ'ן!

— אַדיע, ערנאַר! ס'קען מעגליך זײַן, אַז אין די נאָ- הענטסטע טעג װעסטו זי זעהן אין דער הויפּט-שטאָט.

דער יונגער אָפֿיציר איז שנעל אַרויס פֿון צימער. אויך גראַף קאַרל רײנפֿעלד איז מיט צװײ שעה שפּעטער געזעסען אין צוג, װאָס איז געפֿאָהרען אין זײַן הײם.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

פּערקוֹיפטע נשמוֹת

שפּאַנענדער ראמאַן

(174 פאָרטזעצונג)

איהר נעשטאַלט איז בעלד כמעט געווען דורכ׳ן ליכטי-גען לבנה-שיין. ברייטשייד׳ן האָט זיך אויסגעדופט, אז ער חלומ׳ט. דאָס איז נישט געווען די מיאוסקייט פון אַמאָל, ווי סאָווע האָט זי אָנגערופען. ברייטשייד האָט פאַר זיך דער-זעהען אַ פּרעכטיג מיידעל מיט קורץ-געקרייזעלטע האָר, אַל-באַסטער-ווייסע אָרעמס, מיט האַלב-ענטבלויזטע ברוסטען און אַ פּאָר קליינע, אויסגעטאָקטע פיסעלעך.

זאָל דאָס טאַקי זיין טערעזאַ?

אַ וועלכע האָט ברייטשייד אָפּגעשטעלט זיין שאַרפען בליק אויף דער פרויען-געשטאַלט, וואָס האָט זיך אַזוי שטאַרק געענדערט.

— וואָס זאָל דאָס בעדייטען? — האָט ער זיך אַ פרעג געטון.

— אַזוי זעה איך באמת אויס, — האָט זי אַ זאָג געטון מיט אַ זיסער שטים.

ברייטשייד האָט זיך נישט קיין ריהר געטון פון אָרט.

— צו וואָס די גאַנצע מאַסקאַראַד? האָט ער צום סוף געפרעגט.

— איך וועל דיר באַלד אַלעס אויפקלערען, הערשער, — האָט טערעזאַ בעמערקט. — איך האָב געמאַכט פון מיר אַזאַ העסליכקייט, דערפאַר, ווייל קאַצען-אויג האָט געהאַלטען, אַז די רויבער וועלען מיך נישט שאַנעווען, אויב איך וועל זיך פאַר זיי בעווייזען אַזאַ שעהנע, ווי איך בין אין דער אמת׳ן.

— איז קאַצען-אויג אַן אייפערזיכטיגער?

— גאָט בעהיט, הערשער! האָט זי אָפּגעלייקענט. — איך וויל דיר טאַקי דערצעהלען דעם גאַנצען אמת. דער מענש האָט צו מיר קיין שום רעכט נישט. ער איז נישט מעהר, ווי מיין קוזין;

— באמת?

— אַזוי איז עס הערשער. קאַצען-אויג טאָר זיך צו מיר נישט דערנעהנטערן, ווייל איך וואָלט איהם געטויט אויפ׳ן אָרט. ברייטשייד׳ן איז איינגעפאַלען אַ געדאַנק.

— ביסטו עס דעמאָלס געווען אין די קאַטאַקומבען צו-זאַמען מיט דיין בעגלייטער?

— דאָס בין איך געווען.

— און וואָס ווילסטו יעצט, וואָס זאָל בעדייטען דיין גאַכט-בעזוך?

— איך וויל טאַקי אַלעס אויפקלערען. איך האָב אַזוי פיל געהערט וועגען דיר. אַלע האַלטען דיך פאַר אַזאַ שעה-נעם מאַנסביל. איך האָב דעמאָלס געטראַכט, אַז עס וועט מיר געלונגען צו מאַכען אַ קאַריערע אין די קאַטאַקומבען.

— וואָס פאַרע קאַריערע?

— דאָס איז אָפּהענגיג פון דיר, הערשער.

ברייטשייד האָט זיך צולאַכט.

— איך פאַרשטעה, — האָט ער געזאָגט מיט אַ הייטערער שטים, — אין פּאַריז דערצעהלט מען וועגען מיר אויסטערלישע זאַכען. מען זאָגט, אַז איך וואוין אין די קאַ-טאַקומבען, ווי אַ קעניג, אַז איך פיהר אַ הולטייסקע לעבען, אַז איך בין אַרומגערינגעלט מיט די שענסטע מיידלעך. איז עס אפשר נישט אמת?

— מעגליך.

— אַהאַ, אַלזאָ, אַזוי אַרום האָסטו געוואָלט מאַכען אַ קאַריערע? איך האָב אָבער נישט אַזאַ לייכטען קאָפּ, ווי איהר מיינט. איך בין פאַרנומען מיט עפּעס אַנדערש, נישט מיט אַזאַלכע נאַרישקייטען.

— הער מיך מיך אויס, הער!

— און דו קומסט צו מיר ביינאַכט גאָר? — האָט ער ווייטער געצויגען. — און מיט אַזאַ וועג, וואָס איך אַליין קען נישט? דו האָסט אוודאי געמיינט, אַז איך געהער צו די, וועלכע ווערען נתפעל פון יעטווידען שעהנעם פּנים׳ל?

טערעזאַ איז שטיל געבליבען.

— מען קען וועגען מיר רעדען אין פּאַריז, וואָס עמי-צען געפעלט נאָר, אָבער הוליען און לאָזען זיך וואוילגעהן,

דאָס וועט מיך קיינע נישט זעהען. — געה! — האָט ער אַ געשריי געטון. — איינמאָל האָב איך זיך שיער נישט גע-לאָזט בעהערשען דורך מיינע ליידענשאַפטען, און איך האָב דערנאָך געהאַט שטאַרק עגמת-נפש.

אויב דו געהערסט צום קאַצען-אויג, געה צו איהם! אויב דו ביסט דאָ אַהערגעקומען, כדי צו האָבען עפּעס אַ בעגעגעניש, איז דיין ־וואַרטען אומזיסט. צווישן מיינע מענשען געפינען זיך גענוג וואוילע יונגען, וואָס בעטען נאָך אַזעלכע מיידלעך, ווי דו ביסט. פון זיי קענסטו מעהר גליק געניסען. די פאַרמאָגסט נאָך אַזוי פיל רייץ. ביי מיר וועסטו זיך גאָרניט דערוואַרטען.

טערעזאַ איז געבליבען, ווי פאַרשטיינערט. זי האָט זיך נישט גערעכט אַזוי אויפגענומען צו ווערען. זי, וועלכע האָט אייביג דערפיהרט אַלע איהרע פערעהרער ביז צו משוגעת, זי זאָל יעצט אָנטרעפען אויף אַזאַ מאַנספערשוין, וואָס זאָל זיך אָפּזאָגען פון איהר. ברייטשייד האָט אַרויסגעלייגט דעם רעוואָלווער פון האַנד, אָבער ער האָט כסדר אָפּסערווירט די בעוועגונגען פון דער האַלב ענטבלויזטער פרוי.

זי איז געשטאַנען אויף איין אָרט, נאָר איהר קערפּער איז געווען עטוואס איינגעבויגען, ווי זי וואָלט זיך וועלען אַ ריהר טון.

— איך קען נישט... — האָט זי אַ זיפץ געטון. — ניין, ער איז אַזוי וואונדערבאַר, אַזוי איידעל, נאָר ער איי-נער וואָלט מיך געקענט געוואונען. ניין, איך קען נישט...

זי האָט זיך צוריקגעצויגען און איז אַרויס פון צימער.

(פאָרטזעצונג קומט.)

קלאַנג-פילם-טעאַטער

„MIMOZA"

ul. Kilińskiego 178

פון דינסטאָג ד. 21/10

ביז מאָנטאָג ד. 27/10

אַ גרויסער פילם פון אייראָפּעאישער פּראָדוקציע, די ליידען און פריידען פון אַ מיידעל, וועלכע האָט זיך פערליבט אין אַ זעגלער

„די פערפירענישע פון אייראָפּאַ"

אין די הויפּט-ראָלען:

Igo Sym, Liljana Harvey, Harry Halm

אנפאנג אין די וואכען-טעג 5.30, 7.30 און 9.15

שבת, זונטאג און חגאות 3.20

אויסערן-פּראָגראַם:

רעוועלאַציע-קלאַנג-צוגאַבע

דער נאָהנטסטער פּראָגראַם:

„ניו-יאָרק ביי נאַכט"

Obwieszczenie.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że Bank Polski w Warszawie i wszystkie jego Oddziały, począwszy od 23 Października 1930 r. opłacać będą kupony od 4½%, 5% i 8%-ch listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi bez żadnych potrąceń z tytułu prowizji.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָנישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאָמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט-קאָסמעטיק

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונד

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

אַ קוואַליפיצירטער

שטריקער

פ. ד. קראַפּט, ווי אויך קראַפּט שפּולער זוכט בעשעפטיגונג פאַר אַ קליינעם געהאַלט. צו ערפאַהרען אין רעדאַקציע.

4926

אַ קוואַליפיצירטער

זעצער

מיט 4 קל. בילדונג זוכט אַרבייט פאַר אַ קליינעם געהאַלט. צו ערפאַרען אין אַדמ. פון דער צייטונג

דער ג׳ גנב

וועלכער האָט דעם 22. ד. י. צוגעצ׳גנב׳עט 2 דאַמען-פאַלטענס און אַ קאָסטיום ווערט געבעטען אָבצוגעבען די גע גנב׳עטע זאַכען געגען בעלוינונג פון 100 זל. דיסקרעציע געזיכערט. ווענדען זיך טעלעפאָניש 164-49 אָדער 166-75.

ה׳ י. יאַקובאָוויטש, לאָדז

פּיעטריקאָווער 60. (פּריזיער אַנשטאַלט)

וועלכער האָט געענדיגט דעם פּאַריזער אינסטיטוט „Chaumier" — צו בעזייטיגען היהנער-אויגען, האַרנהויט און אַריינגעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערצען. נעמט אָן טעגליך חוץ שבת פון 10—2 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אָוונד.

קינאָ

ZACHĘTA

זגיערזשער-גאַס 26.

היינט און טעגליך! אַ קונסט-שטיק פון דער פּוילישער פּראָ-דוקציע לויט די בעקאַנטע ערצעהלונג פון מ. סראָקאָווסקי—א. נ.

קוילט פון׳ם קערפּער

אַ מעכטיגע דראַמע. קאַמף צווישען צוויי פריינד. אַ געשיכטע פון אַ אַלמעכטיגע ליבע, וועלכע דערשמעטערט אַלע מניעות און אָפּהאַלט. אין די הויפּט-ראָלען:

מ. וואָרקאַני, אַגנעס פּעטערסן-מאַזשוכין

אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ-מיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.

די בעסטע אַרטיסטען פון דער וועלט

ריינער מעלאָדישער קלאַנג

PARLOPHON

צו בעקומען אין אַלע סקלאַדעס פון מוזיק-אינסטרומענטען.

לייענט דאָס „לאָדזער טאַגעבלאַט"

Osłabienie bladnicę leczy Hemogen oryginalny tylko z firmą Klawe

מיט אַ רוהיג געוויסען

קענען מיר גאַראַנטירען, דאָס מעטאַל-בעטען, קינדער-וועגעלער, מאַטראַצען פאַר האָלצענע בעטען לויט׳ן מאָס „פּאַטענט", וואַש-טישען און וויזשימאַטשקעס אַמביליגסטען איז צו בעקומען אין פאַבריקס-לאַגער

„Dobropol"

פּיעטריקאָווער 73 אין הויף, טעל. 158-61

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנ-געוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פּאַרטער

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען איז משך פון 24 שעה. אַפּע-לאַציעס, אַפּאַזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעַ-קורסען וועגען פּעטער, וויזעס אין קאָ-מיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסנהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותּפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצו אינטערציזיעס, אַקטען, דאַראַוויזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, צוועג-טועל מיט אַ נ׳ דוואָקאַט.

די איינציגע טאָכטער פון ישראל מאַנעלאַ

2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ׳ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט׳ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פּאַרטער

טעלעפאָן 148-79

Złoty BEMBERG · Srebrny BEMBERG

2000

Pończochy-Bemberg.

Tylko firma J. P. Bemberg Sp. Akc. wyrabia przędzę „Bemberg" niezrównanej wytrzymałości i pięknego wyglądu.

Wyrabiane z naszej przędzy pończochy „Bemberg" zawsze były opatrzone stemplem, mającym gwarantować prawdziwość wyrobionej pończochy z przędzy „Bemberg". Stempel ten bywa podrabiany i niektórzy niesumienni fabrykanci zaopatrują nim zupełnie liche pończochy, wyprodukowane z najtańszych gatunków sztucznego jedwabiu. Przed tego rodzaju falsyfikatami chcemy ochronić zwolenniczki pończoch „Bemberg".

Na przyszłość wszystkie pończochy „Bemberg" oznaczone będą nowym stemplem ochronnym, korzystającym z opieki prawnej.

Nowe stemple odpowiadają dokładnie umieszczonym tutaj odbitkom. Szanowne Panie zechcą zwrócić baczną uwagę na osobliwość liter napisów i na liczbę umieszczoną pomiędzy napisami i orłem; każda litera zawiera głowę orła w miniaturze, liczba zaś, oznacza fabrykę, w której pończochy zostały wyrobione (dla przykładu umieszczona liczba 2000). Prosimy utrwalić sobie dokładnie w pamięci nasz nowy wzór stempla i przy zakupie żądać pończoch „Bemberg" tylko z nowym znakiem ochronnym.

J. P. BEMBERG Sp. Akc.

Platerowany BEMBERG

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה, אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסט נאָר קומען אין דער ביוראָ — פון —

ד. מאַנעלאַ

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף, אויף ערשטען הויף

פּיעטריקאָווער 17 לינקע אָפיצי-נע פּאַרטער.

טעלעפאָן 124-95

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסנהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזו-לעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אורזשאָנד ראַזיעמטשי. ווי אויך איבער-זעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשע-ניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.

מיט אַכטונג

ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 ערשטער הויף.

ס׳איז ערעפענט געוואָרען

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

נעמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א.אַז.וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9—1 און פון 4—7.30 אָוונד.

פּעטריקאָווער 90 טעל. 221-72

וויכטיג פאַר דאַמען!

מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבערגעאַר-בייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט דעם אדרעס:

נאָר פאַר 2.50 זל.

23 זאַוואַדזקאַ 23

אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.

בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג — 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל

„TOLA"

אבאָנאַמענטס-פּרייז: [illegible]

אַנאָנסען-פּרייז: [illegible]

Redaktor-wydawca R. Hamburski

Drukarnia: B. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska [illegible]